BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

1 NİSAN 1975 SALI
YIL: 2 SAYI: 53

kitle

HAFTALIK SOSYALİST GAZETE

300 Kuruş, Salı günleri yayınlanır.

Milliyetçi cephe parlamenter faşizmdir

Aylardır çığırtkanlığı yapılan Milliyetçi Cephe, son hafta içinde yoğunlaştırılan haraç — Mezat Mebus Pazarından sonra nihayet yeterli güven oyu alması mümkün bir çoğunluğu buldu.

DP'den 10 kişinin kopmasıyla Milliyetçi Cephe, güven oyunu garantiye alırken halkımız burjuva parlâmentoculuğunun iç yüzünü, ibretle bir kez daha seyretti. Ve adam satınalmanın üstadı olan burjuva politikacıların en bezirganlarından Demirel, nasılki 1970'deki hükümet krizinde Birlik Partisinden mebus satın aldıysa, aynı pazarını yeniden kurup, pantalonuna son yamayı da ekledi.

Böylece emekçi halk hareketinin güçlenmesiyle, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gelişmesiyle aralarında çıkan çatışmaları keskinleşen ve dünyadaki anti — emperyalist güçlerin tırmanışının etkisiyle derinleşmiş kapitalist dünya krizi yüzünden büsbütün birbirine düşen yerli ittifakının bir kısmı, parlâmenter faşizmle ileri bir adım attılar. MC, tekelci sermayenin en gerici kesimlerinin en gerici ortaklarıyla onarmaya çalıştığı parlâmentolu faşist yönetimin kendisidir. Yerli oligarşinin bir eğlimi, Ecevit CHP'si aracılığıyla finans kapitalin uzun vadeli çıkarlarını koruyacak bir burjuva reformist yönetim arzularken gene yerli tekelcilerin en gerici kesimleri, Türkiye'deki en gerici diğer sömürücülerle birlikte MC'yi oluşturmuşlardır.

Şimdi egemen sınıf ittifakının bu daha kanlı, daha şoven, daha gözü dönmüş kesimi, parlamanter görünümlü ve sıkıyönetim destekli bir sivil faşist polis devleti altında, sömürü ve zulmün, baskı ve tahakkümün en hayırsızını uygulamaya hazırlanmaktadır.

MC'nin hükûmet kurma ihtimaliiin artmasıyla, Devlet Güvenlik Mahkemelerinden, polis baskılarına kadar pek çok saldırının işçi sınıfımız ve emekçi halkımız üzerinde, halkımızın öncü güçleri olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve tüm sosyalistler üzerinde yoğunlaştığı gözden kaçmamıştır.

Ve MC'nin programındaki protokolündeki tek göze çarpan konu kendi deyimleriyle «komünizmle mücadele» dir. Ve bu terane emperyalizm ve yerli ortaklarının elli yıldır Türkiye'de baskı ve tahakküm için kullandıkları teranelerdir.

MC'nin işbaşına gelmesiyle bir yanda hakim sınıfların resmi güçleri öte yandan ayardı ağır saldırılar düzenleyen sivil faşist çeteler ve kiralık caniler saldırılarını daha ağırlaştıracaklardır.

Bugün Türkiye'de sosyalist güçleri ve tüm ilerici ve demokratları önemli görevler beklemektedir. Sosyalist güçler açısından, bütünleşme, anti — faşist mücadelemize güç katacak temel faktördür.

Onlar, işçi sınıfının örgütlü öncülüğündeki demokrasi bağımsızlık ve sosyalizm mücadelemize karşı, işçilerin, köylülerin tüm emekçilerin üzerine sosyalistlerin ve ilericilerin üzerine zulümle saldıracaklardır. Onlar halkımızın uya

(Devamı 5. sayfada)

Milliyetçi cephe hükûmeti ve faşist saldırılar

Milliyetçi Cephe Hükümetinin kurulacağının hemen hemen kesinlik kazanmasından sonra bu halk düşmanları cephesinin vurucu gücü olarak kullanılan faşist komandoların saldırıları yoğunluk kazandı. Ankara'da, İstanbul'da önceden planlandığı aşikâr faşist komando saldırıları patlak verdi. Devrimcilerin, yurtseverlerin, demokrat yanlısı güçlerin üzerine yönelen bu saldırılar hiç kuşkusuz, Milliyetçi Cephe Hükümetinin anti-demokratik icraatına karşı bu kesimden yükselecek gür sesi, direnişi baştan kırmayı amaçlıyor. Parlamenter faşizm maskesi altında hortlatılmak istenen faşizmin planı bu. Ancak bu plan sökmeyecek, demokrasi yanlısı güçlerin direnişi kırılmayacaktır.

TÖB-DER İSTANBUL ŞUBESİNE SALDIRI

TÖB — DER'in İstanbul Şubesi 28 Mart 29'a bağlayan gece yarısı 02.00'de 15 — 20 kişilik bir faşist komando çetesinin saldırısına uğradı. TÖB — DER binasının demir kapısını zorlayan faşist saldırganlar, kapıyı kırmayı başaramayınca dışarıdan attıkları taşlarla binanın bütün camlarını kırdılar. Atılan taşlar içeride de tahribat yaptı.

(Devamı 5. sayfada)

FAŞİSTLER BİR KARDEŞİMİZİ DAHA ÖLDÜRDÜ

Ankara'da 28 Mart günü faşist komandolar gene kanlı saldırılarına giriştiler. Ticaret ve Turizm Yüksek Okulu'nda Veli Yıldırım kardeşimiz, kafasına yediği darbeden sonra girdiği komadan kurtulamadı ve sabaha karşı kaldırıldığı hastanede öldü. Kerim Yaman'ların, Şahin Aydın'ların katilleri

(Devamı 4. Sayfada)

FAŞİSTLER BİR İŞÇİYE İŞKENCE YAPTILAR

Geçtiğimiz hafta TSİP Genel Merkezine gelen Sabri Karakaş adlı bir öğrenci — işçi yüzü gözü dayaktan şişmiş, işkenceden morarmış bir halde kendisine Edirnekapı Yurdu'nda faşist komandolar tarafından işkence yapıldığını ve öldürülmek istendiğini anlattı. İbrahim Etem İlâç Fabrikasında da işten çıkarılan Sabri Karakaş olayları özetle şöyle anlattı:

(Devamı 4. Sayfada)

Baskılar, Sosyalistleri asla yıldıramayacaktır

Geçtiğimiz hafta, Milliyetçi Cephe, çeşitli «kelle» hesapları ile uğraşırken, egemen sınıfların, sömürücülerin, parababaları düzeninin ellerindeki çeşitli baskı araçlarını kullanarak halkımızın iş — ekmek — hürriyet mücadelesine yönelttikleri baskılar da arttı. Bu baskılar, bir yandan grev yasaklamaları, demokratik mücadelenin engellemesi biçiminde görünürken, bir taraftan da, her zaman olduğu gibi sosyalistler üzerinde yoğunlaştı. Çünkü egemen sınıflar kitlelere bilinç götürenlerin, sömürüye karşı mücadelenin en yılmaz temsilcilerinin sosyalistler olduğunu bilirler.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ankara İl Başkanı İl Yönetim Kurulunun iki arkadaşlabirlikte Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandı. İsnat edilen fiil «Bir sınıfın diğer bir sınıf üzerinde tahakkümünü sağlamak üzere gizli cemiyet kurmak»...

Bir sınıfın diğer bir sınıf üzerinde tahakkümünü, yani bir avuç parababasının, sömürücü azınlığın geniş emekçi kitleler üzerindeki tahakkümünü açıkça uygulamak hakkı burjuva kanunlarına göre, egemen sınıflara, o bir avuç kan emici azınlığa verilmiştir. Anayasa teminatı altında bir Parti olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin bir il teşkilâtı üyelerinin 141. maddeden yargılanmak istenmesi düzenin bütün çirkin yüzünü yansıtıyor. Üstelik de, Devlet Güvenlik Mahkemesinin açıklamasında elde «belgeler» olduğu söyleniyor. Davayı izleyen avukatlardan öğrendiğimize göre, söz konusu belgeler anti faşist bir büyük salon toplantısındaki konuşmalar ve Kissinger'in Türkiye'ye gelişini protesto eden bildirilerdir. Bu parlak «delil»lerle 141. maddeye sokulmak istenenler şimdi cezaevindeler. Yine aynı açıklamada, 4 kişinin daha arandığı haber veriliyor. Olayların gidişinden, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kazandıkları olağanüstü işlerlik, egemen sınıfların yeni hesabının «sosyalist partiyi orasından burasından kemirerek işlemez hale sokma ve yılgınlık yaratma hayali olduğu anlaşılıyor. Hiç umulmasınlar. Birimizin mücadeleden engellendiği yerde yüz yeni inançlı sosyalistler gelir onun yerine. Dünyanın neresinde, tarihin hangi döneminde engellenebildi bu mücadele ki, Türkiye'de 1975 yılında engellenecek!

Yine TSİP'in il örgütü üyelerinden iki arkadaşımız ve diğer üç devrimci 12 Mart protesto yürüyüşü bahane edilerek tutuklanmıştır.

Yine aynı hafta içinde Türkiye Emekçi Partisi Genel Başkanı da bir açıklama yaparak yeni kurulan parti hakkında tüzüğünün iki maddesi dolayısıyle tahkikat açıldığını bildirdi. Baskıların yeni bir örneği de bu oldu. Ve Milliyetçi Cephe Lideri Demirel kurulacak hükümetin ve Türkiye'nin en önemli meselesinin komünizmle savaş olduğunu ilân ederken, 142. maddeden dergilere gazetelere açılan davalar hız kazandı. KİTLE yazıişleri müdürü Devlet Güvenlik Mahkemesinde ifadeye çağrıldı. İLKE yazıişleri müdürü için 142. maddeden 5'den fazla sorgu ve dava var. İzmir'de yayınlanan Öncü gazetesinin 1 ve 2. sayıları toplatıldı. Devlet Güvenlik Mahkemelerinde dava açıldı. Yansıma sanat, edebiyat, fikir dergisindeki Yılmaz Güney'in sanatçı kişiliği ile ilgili yazılar dolayısiyle Devlet Güvenlik

(Devamı 6 ncı sayfada)

Devrimci uyanıklık ve görevlerimiz

Aylardır gürültüsü koparılan Milliyetçi Cephe, son «mebus» pazarlıklarından sonra nihayet güven oyu alacak çoğunluğu sağlamış görünüyor.

Emperyalizmin ve yerli ortaklarının en gereci kesimleri «Dört buçuk» parti halinde, çoğunluğu zar zor sağlayacak şekilde bir koalisyon oluşturabileceklerdir. Bu koalisyon, son aylarda giderek tırmanmakta olan parlâmenter faşizmin yeni bir gerici hamlesini meydana getirmektedir. Parlâmenter faşizmin diğer adı «FAŞİST POLİS DEVLETİ» dir. Zaten 27 Mayıs Anayasası'nın 60 kadar maddesi geriye doğru değiştirilmiş emekçi halkımızın zaten kısıtlı olan örgütlenme ve düşünce özgürlüğü, ekonomik ve demokratik hakları yasal olarak da büsbütün kısıtlanmıştı. Fakat halkımızın gelişen demokratik mücadelesi karşısında gerileyen dış ve iç egemen güçlerin en gerici kesimleri bir yandan sıkıyönetimler ve faşizan uygulamalar yoluyla, öte yandan sivil vurucu güçler ve kiralık katiller aracılığıyla saldırıya geçmişlerdi. Milliyetçi cephe, bu baskıların, yani sömürü ve zulmün büsbütün yoğunlaştığı, egemen güçlerin en gerici kesimlerinin yeni azgınlıklara giriştiği bir dönem olacaktır.

Parlamenter faşizm hamlesi, doğrudan doğruya, işçi sınıfımızı, emekçi, halkımızı, örgütlü sosyalist gücümüzü ve tüm sosyalistlerle ilerici ve yurtseverleri hedef almaktadır. Milliyetçi Cephe, sıkıyönetim desteğinde faşist polis devletini güçlendirmeye çalışacaktır. Emperyalizm ve yerli ortaklarının resmî ve gayri resmî güçleri, açık ve gizli örgütleri, sosyalist güçlerimize, işçi sınıfımıza ve tüm halkımıza karşı daha yoğun bir sömürü ve baskının piyonları olacaklardır.

Bunun karşısında Türkiye'de tüm sosyalist ve yurtsever güçlere, devrimcilere büyük görevler düşmektedir. Herşeyden önce, karanlığın daha da yoğunlaşacağı faşist tırmanışın geçici bir süre için de olsa mesafe kaydedeceği bu dönemde, yılgınlığa ve telaşa kapılmamak en önemli sorumluluğumuzdur. Devrimcilik kolay günler için değildir. Sosyalist mücadele ve kendisini işçi sınıfımıza, halkımıza adamış sosyalistler gerici, faşizan, faşist saldırıları karşısında yılmazlar. Hakim sınıflar beyaz terör yoluyla halkımızı sosyalistleri ve tüm devrimci güçleri sindirmeye ve yıldırmaya çalışacaklardır. Bizi işçi sınıfımızdan ve halkımızdan tecrit etmeye gayret göstereceklerdir.

Biz faşizme ve onun ardındaki emperyalizme, yerli ortaklarına karşı verilecek en etkili mücadelenin ancak kitlelerle ve örgütlü olarak verileceğinin bilincindeyiz. Bu nedenle, Parlâmenter faşizm denemeleri karşısında asla yılgınlığa kapılmayacağız; sahip olduğumuz demokratik mevzilerden geri çekilmeyeceğiz. Onlar toplu ve tek tek saldırılarda bizleri bu mevzilerden geri püskürtmek isteyeceklerdir. Biz, gerici

(Devamı 5. sayfada)

Kitle

İzmir'de TSİP'e ve devrimcilere baskılar

İzmir'de başta TSİP üyeleri olmak üzere sosyalistler, yurtseverler ve devrimciler üzerinde baskılar çok yönlülük ve yoğunluk kazanmıştır.

İzmir, Devlet Güvenlik Mahkemesi, ÖNCÜ gazetesinin 1 2. sayıları hakkında toplatma kararı almıştır. Gazetenin bürosu hakkında da arama kararı çıkarılmış ve büro aranmıştır. Öncü'nün yazı işleri müdürü hakkında da, gene ceza kanununun «ünlü» faşist maddesi 142'yi ihlâlden dava açılmıştır.

Aramanın yapıldığı gün, Öncü gazetesinin dağıtımını yaptığı gerekçesiyle «Genç Sosyalistler Birliği Ege Bölgesi Yürütme Kurulu» binası basılmış ve polisler tarafından aranmıştır. Binada bulunan gazete ve kitaplara da el konulmuştur. GSB yöneticisi Nizam arkadaşımız da polisler tarafından götürülmüştür.

Ardından İzmir Devlet Gü

(Devamı 5 inci sayfada)

GAZİANTEP VE AYDIN'DA TSİP'İN "İŞ, EKMEK VE HÜRRİYET" MİTİNGLERİ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Gaziantep İl Örgütünün düzenlediği İŞ — EMEK — HÜRRİYET mitingi önceki pazar yapıldı. Bu Mitinge sadece Antepliler değil Maraş, Adana, İskenderun ve İçel'den gruplar halinde gelen partili ve sempatizan arkadaşlar da katıldılar.

(Devamı 6 ncı sayfada)

Sıkıyönetimin uzatılmasını desteklemek demokrasi düşmanlığıdır

Sıkıyönetimin, ayda bir, kimseden tıs çıkmadan uzatılması adeta gelenek haline geldi. Demokrasi bülbülü kesilenlerin, bundan önceki sıkıyönetim oylamalarında «dut yemiş bülbül»e döndükleri, halkımızın ekonomik, demokratik mücadelesini engelleyen, işçi sınıfımızın mücadelesine büyük engeller getiren hükümet edemez olmuş sınıfların baskı arası olan Sıkıyönetime, Mecliste hiçbir kanat ve Parti'nin hiçbir kişinin karşı çıkmadığı açıkça görüldü.

Egemen sınıflar sıkıyönetimlerden çok hoşlanırlar. Bir yandan, demokrasi işliyor, demokratik rejim yürüyor diye gösterirken, bir yandan da kısıtlı burjuva demokrasisinin D'sini bile yok eden sıkıyönetim onlara bildikleri gibi at oynatmak imkânını, baskı ve terörle sağlar. Onlar, 50 yıllık Cumhuriyet tarihinin 27 yılından fazlasını sıkıyönetim altında geçirtmişlerdir emekçi halkımıza. Öte yandan sıkıyönetim tuzu kuru olanlara hiç dokunmaz. Onlar 12 mart rejimi sırasında sokaklarda sıkıyönetim görevlileri tam silâhlı dolaşırken zindanlarda sosyalistler yurtseverler devrimciler işkenceler altında inlerken ve darağaçları kurulur insan avına çıkılırken silâhlı askerleri gördükçe kendilerini emniyette hissederler.

Ama sıkıyönetimin ne olduğunu işçi sınıfımız bilir. Grevlerini engelleyen onları sermayeye yem eden sıkıyönetimin nasıl bir baskı aracı olduğunu her geçen gün biraz daha görmekte öğrenmekte ve bilinçlenmektedir. Artık işçiler sıkıyönetim yasağına rağmen grev yapılması için sendikacıları tazyik etmekte için için kaynamaktadırlar. Sıkıyönetimin ne olduğunu, her demokratik eylemleri engellenen, söz ve yazı özgürlüğü engellenen, toplantı ve gösteri ör

(Devamı: 5. Sayfada)

Doğu'da ağa zülmünün ve katliamların sonu gelmiyor

Mardin'in Zivik köyünde [illegible] yoksul köylü, zalim toprak beylerinin tüfekli, makinalı tabancalı, satılmış 300 adamı tarafından delik deşik edilerek öldürüldüler. Olay Doğu'daki ağa zulmünün en belirgin örneğidir.

1969 yılında Mardin ve çevresinde yapılan toprak dağıtımında bölgenin ünlü toprak beylerinden Ali Gen ve Osman Ay'a ait Betil, Serkane, Alagamış, Deltip, Zivik köylerini içine alan topraklar kamulaştırılmış ve topraksız köylülere dağıtılmıştır. O günden bu yana toprakları kamulaştırılan toprak beyleri köylüleri bu topraklardan sürüp çıkartmak için sürekli baskı yapmışlar, silâhlı baskınlar düzenlemişlerdir. Ama köylüler topraklarından çıkmamakta direnince sonunda kanlı bir katliama giriştiler. Bunu da başarıyla da ulaştırdılar Ulaştırdılar çünkü bugün 27 hanelik Zivik köyünde artık yoksul köylüler yok. Köy sokaklarında silâhlı ağa köpekleri dolanıyor. Köylüler topraklarını terkedip gittiler.

Daha olaylardan bir kaç gün önce ilçe kaymakamı hem ağalardan biriyle (Ali Genç'le) hem de köylülerle konuştular. Kendilerine köylüler her an ağaların silâhlı baskın yapacaklarını anlattılar. Dinleyen olmadı. Sözlü olarak «tedbir alırız» dediler, ama bir şey çıkmadı.

(Devamı 5. sayfada)

DUNYA DEVRİMCİ HAREKETİNDEN HABERLER

Yeni Portekiz Hükümetinde 6 komünist bakan var

Karşı derim bastırıldıktan ve yerli tüm banka ve sigorta şirketleri devletleştirilip büyük tekellerin yöneticileri tutuklandıktan sonra Portekiz'de gelişmeler siyasal plâtformda birden hızlandı. Yüksek Devrim Konseyi seçimlerin 25 Nisan'a ertelendiğini açıkladı. Ardından «fazla hızlı gitmek isteyen» diye nitelediği iki sol parti ile (Maoist M.R.P.P. ve İşçiler ve Tarım Organizasyonu Birliği), faşistlerin barınağı haline gelmiş olan Hıristiyan Demokrat Parti'nin 25 Nisan'da yapılacak seçimlere katılması yasaklandı. Zaten Hıristiyan Demokrat'ların ihaneti, liderleri Binbaşı Sanchez Osorio'nun darbe teşebbüsünün ardından İspanya'ya kaçmasıyla anlaşılmıştı. Bu arada darbe teşebbüsünün «Gizli CİA ordusu» tarafından hazırlandığı ve faşist Franko İspanya'sında plânlandığı da Portekiz'de açıklandı. Bu durum NATO'yu gittikçe daha telâşlandırırken yeni Hükümet açıklandı. Sonuç Portekiz Komünist Partisi ile Silâhlı Kuvvetler Birliği'nin [illegible]

kişilik hükümette 6 komünist, 7 devrimci subay, üç sivil teknokrat, iki sosyalist ve iki liberal yer almaktadır. Komünist bakanlar Ekonomi, Maliye, Endüstri ve Ulaştırma gibi önemli bakanlıklara getirilmiş olup, biri Genel Sekreter Cunhal olmak üzere, iki de sandalyesiz bakanlık elde etmişlerdir. İlginç gelişmelerden biri de Sosyalist Parti önderi M. Soares'in Dışişleri Bakanıyken şimdi sandalyesiz bakanlık elde edebilme ve muhtemelen NATO'ya karşı tutum olacaktır.

Bundan sonra Hükümetin gündemindeki en önemli sorun tekellerin egemenliğini kırmak dir. Dışişlerini asker üyelerden biri (Binbaşı Ernesto Melo Antunes) almıştır.

CIA raporu emperyalist plânları açıklıyor

Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü (CIA) tarafından 1974 yılında hazırlanan bir rapora göre, dünyada gıda maddeleri sıkıntısının artması ABD nin gücünü arttıracak ve bu gıdaya diğer ülkeler karşısında çok üstün bir duruma getirecektir.

CIA raporuna göre, gıda maddeleri sıkıntısı yüzünden Amerika önümüzdeki yıllarda, İkinci Dünya Savaşı sonunda eriştiği gücten çok daha üstün bir güce kavuşacak ve dünyada hiçbir ülke Amerika'ya karşı çıkmağa cesaret edemeyecektir.

«Uluslar açlık içinde kıvranmağa başladığı zaman ABD milyonların insanın kaderine egemen olacaktır» denilmektedir raporda.

Raporda ayrıca, halen bir çok uluslararası kuruluşun dünyanın bir gıda maddeleri bunalımına sürüklenmesini önlemek amacıyla çalışmalar yaptığını, ancak bu çalışmalara rağmen dünyayı böylesi bir bunalımdan kurtarma olasılığının olmadığı belirtilmektedir.

Geleceğini ve ayakta kalma şartını milyonlarca insanın açlık ve sefaletine bağlı gören bu çağdaş insanlık dışı sistem ve onun temsilcileri yok olmaya mahkûmdur.

Gelecek, insanların mutluluğunu ve özgürce gelişmesini öngören sosyalizmindir.

İtalyan Komünist Partisi 14. kongresi sona erdi

İtalyan Komünist Partisi, bir hafta süren 14. Kongresini tamamlamış ve demokratik siyasi gurupları ülkeyi kurtarmak için birleşmeye çağırmıştır.

Parti Kongresi sonunda yayımlanan bildiride Komünistler, Hıristiyan Demokratlar, Sosyalistler ve öteki faşizm aleyhtarı, katolik ve demokratik siyasi güçler» tarihi bir uzlaşmaya çağrılmıştır.

Bildiride ancak böyle bir ittifakın, hükümete, İtalya'yı içinde bulunduğu bunalımdan çekip çıkarma ve gelişmesine yardım etme gücünü vereceği belirtilmiştir.

Parti politikasını saptayan Kongre'nin komünistlerin de hükümette söz sahibi olmaları gerektiğini gösterme amacı taşıdığı kaydedilmektedir.

Portekiz'de faşist Hıristiyan Demokratlar'ın gelecek ay yapılacak seçime katılmaktan men edilmesi üzerine, İtalyan Hıristiyan Demokratları Komünistlerin hükümette yer almalarının tehlikelerine bir uyarı olarak görülen bir hareketle her zaman Komünist Parti Kongresi'ne gönderdiği gözlemci heyetini geri çekmiştir.

Parti Kongresinde Portekiz'deki gelişmelere çok ihtiyatlı bir tepki gösterilmiş; partinin, gelişmeleri derin bir ilgi ile izlediği belirtilmiştir.

Milyonlarca İtalyan greve gidiyor

İtalya'nın 19. milyonluk iş gücünü meydana getiren çalışanlarının 4,5 milyona varan kısmı greve gitmiştir.

Kamu hizmetlerinde çalışan milyonlarca İtalyan'ın Hükümetin ücret politikasını protesto etmek gayesiyle başlattıkları bu grev, bütün bir İtalya'da postahanelerin boşalması, trenlerin çalışmaması ve okulların kapanması sonucunu doğurmuştur. Okul personelinden yargıçlara kadar, büyük bir kalabalığın katıldığı ve çiftçilerin de fiilen destekledikleri bu grevin ne zaman ve ne şekilde sonuçlanacağı bilinmemektedir.

Neo - faşistlere karşı imza kampanyası

İtalya'nın çeşitli sol - kanat örgütleri birleşerek Neo - Faşist İtalyan Sosyal Hareket Partisi'nin kanun dışı ilân edilebilmesi yolunda imza kampanyası açtılar.

Neo—Faşist İtalyan Sosyal Hareket Partisi (MSI) 1946 yılında kurulmuş, 1972'deki son seçimlerde 2.900.000 civarında oy toplayarak 630 sandalyeli Mecliste 55 milletvekili ile temsil hakkını kazanmıştır. Senato'da ise 26 sandalyenin (toplam 322 senatör vardır) sahibi bulunan MSI'nin İtalya içindeki bütün faaliyetlerinin kanun dışı sayılması için kampanya açanlar bu kampanyanın sağlıklı olarak sürdürülebilmesi için aralarında bir komite oluşturmuşlardır.

İtalyan kanunlarına göre 50.000 vatandaşın imzaladığı ortak bir öneri, Parlâmentoda oylanmak zorundadır. Eğer bu kampanya istenen sonucu verirse, İtalya tarihinde ilk defa olarak bir gurubun öncülüğünü yaptığı bir öneri Mecliste konuşulmuş olacak.

Bilindiği üzere MSI, İtalya'daki bombalı sağ terör hareketlerini yöneten ve bir çok cinayetten sorumlu tutulan bir sağ kanat örgütüdür.

Sovyetler Birliği'nin yeni barış çağrısı

S.S.C.B. Komünist Partisi Genel Sekreteri L. Brejnef, Avrupa ülkelerinin güvenlik ve işbirliğine ilişkin bir anlaşma imzalaması için 30 Haziran tarihinde, Helsinki'de 35 ülkenin katılacağı bir zirve konferansı yapılmasını önermiştir. Brejnef bu önerisini Fransa Devlet Başkanı V.G.d'Estaing, Batı Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, İngiltere Başbakanı H. Wilson ve İtalya Başbakanı Aldo Moro'ya birer mektupla iletmiş; A.B.D. ve Kanada ise bu zirveye çağrılmamışlardır. Çağrıyı prensip olarak kabul eden Fransa, halen S.S.C.B.'de bulunan Başbakan Chirac aracılığıyla konunun ayrıntılarını görüşmektedir. H. Wilson ise geçenlerde Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyarette kabul ettiğini açıklamıştı. Son olarak Batı Alman Şansölyesi H. Schmidt'te olumlu cevabını bildirince bu samimi barış çağrısı başarıya ulaşmış oldu. Böylece A.B.D'nin de dahil olduğu ve Cenevre'de yapılan «Avrupa Güvenlik Konferansı»nın en geç Mayıs sonunda bitmesi sağlanmış olacaktır. Ardından yapılacak zirve ise «Avrupalılar arası» olacak ve Genel Sekreter Brejnef yazın A.B.D'ye yapacağı geziye, Avrupalıları temel konularda anlaştırmış ve kuvvetli bir şekilde gidecektir.

Her barışçı girişim, A.B.D militaristlerinin savaş tahrikçiliğine bir darbe indirmekte ve A.B.D'yi askeri varlığıyla beraber gitgide kendi kıtasına dönmeye mecbur bırakmaktadır.

CASTRO'NUN TARAFSIZ ULKELERE ÇAGRISI

Küba'nın Santa — Maria — Del — Mar kentinde toplanan tarafsız ülkeler Koordinasyon Bürosunun çalışmaları sonunda bir demeç veren Küba devriminin lideri Fidel Castro, emperyalistlerin, tarafsız ülkeleri «bölerek yönetme» çabalarını açıklamış ve şöyle konuşmuştur: «Emperyalizm, tarafsız ülkelerle gelişmiş ülkeleri petrol ihraç ve ithal eden ülkeler diye ayırma çabasındadır. «Fidel Castro konuşmasına devamla, petrol üretici ülkelerin, azgelişmiş ülkelere kredi açmakta kolaylıklar tanımalarını istemiş ve uygulanacak kredi politikasının sömürücü azınlığın değil, halkların çıkarlarına yönelik olmasını önermiştir.

Castro, gelişmekte olan ülkelerin etkileneceğini belirterek, Krizin beraberinde getireceği yoksulluk ve fakirlik zincirinin kırılmasının, ancak emperyalizme karşı tarafsızların birlikte mücadelesiyle mümkün olacağını ifade etmiştir.

Küba Başbakanı bu birliğin bugüne dek, tarafsız ülkelerden kiminin emperyalizme karşı kararlı bir mücadele vermesine karşın, kiminin tutumunun emperyalistlere çok yakın olması nedeniyle sağlanamadığını belirtmiştir.

Gerçekten de günümüzde emperyalizm çeşitli taktikler uygulayarak 3. Dünya ülkelerinin tarafsızlık politikasını içten bölmeye çalışmaktadır. Çünkü, 3. Dünya ülkelerinin kendi aralarındaki dayanışmasının artması ve uygulanan «tarafsızlık politikası», emperyalizmin çıkarlarına sekte vurmaktadır.

Emperyalizm ve özellikle ABD emperyalizmi, karşısında ortak tavırlı bir blok görmekten ürkmekte ve bu bloku parçalamak için saldırgan taktikler uygulamaktadır.

Güney Vietnam'ın üçte biri kurtarıldı

Ulusal Kurtuluş Kuvvetlerinin son hücumları karşısında kukla Saygon Hükümeti ülkenin en büyük sanayi ve ticaret kenti ve eski İmparatorluk Başkenti olan Hue'yi terketmiştir. Güney Vietnam'ın batısı ve kuzeyi hemen hemen bütünüyle Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri'nin eline geçmiştir. Kuzey'de, yalnızca, A.B.D'nin eski büyük hava üssü ve ülkenin ikinci büyük şehri Da Nanag limanı Saygon askerlerinin elindeyse de, şehir bütünüyle sarılmış durumdadır.

Sarayında 40 — 50 tank tarafından korunarak yaşamaya çalışan ABD kuklası Van Tiyö her an kaçmak için helikopterini hazır tutmaktadır.

Diğer taraftan bir Güney — Vietnam taburu Kuzey'deki Tua Tien eyaletinde kuşatma altındaki FU Lok bölgesinde bütün askerleriyle birlikte Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri saflarına katılmış ve coşkuyla karşılanmıştır.

Emperyalizmin "Barış güvercini" Kissinger Ortadoğu'da yenildi

Kissinger'in Orta-Doğu'ya yaptığı son «Barış (!) gezisi»nin başarısızlıkla sonuçlanmasıyla Orta Doğu'da söz sırası şimdi ilerici Arap ülkelerine ve Sovyetler Birliği'ne geçti.

Gerçekte, Kissinger bu geziye, bir bakıma S.S.C.B.. Dışişleri Bakanı Gromiko'nun izniyle çıktı denebilir. Zira, Gromiko, A.B.D. Dışişleri Bakanı'nın gayretlerinin sonuçsuz kalacağını belirtmiş ve Kissinger'e Mart sonuna kadar hareket serbestisi vermişti. Olaylar SSCB'nin beklediği gibi gelişti ve Bay «K» yı çok müşkül durumda bıraktı. Bugünkü olayların başlangıcı için 1973 Ekim savaşı sonrasına bakmak gerekir. O tarihten sonra Kissinger'in İsrail'e baskısı sonucu Mısır'ın kuşatılmış olan ordusu kurtulunca En ve Sedat aradığı kişiyi bulduğunu sandı ve Kissinger'e tâbi duruma girdi. Bir süre işler «sahte barış güvercini»nin eline geçti ve İran, v Suudi Arabistan mihveri sağlamaya çalışıldı. Amaç İran ve Suudi Arabistan gibi iki ABD uydusunun ellerindeki petrol dolaplarını Mısır'a vermeleri yoluyla Mısır'ı Sovyetler Birliği'nin desteğine muhtaç halden çıkarmak ve iki ülkenin dayanışmasını bozmaktı. Fakat verilen kredilerle sağlanan silâhlar Mısır ordusunu yamalı bohçaya çevirince, «Yabancı yatırımlar»ı da getirmemişti. Tekrar Sovyetler Birliğine yaklaşma denemesi ihtiyatla karşılandı. Bu arada S.S.C.B.'nin kesin desteğini sağlayan artan Filistin Kurtuluş Örgütü, Sosyalist Dünya Sistemi ve gelişme yolundaki bağımsız anti - emperyalist ülkelerin 103 oyuyla Birleşmiş Milletler'e kabul edilince, Orta-Doğu'da yeni bir denge sağlandı. Ekim Savaşında İsrail'in esas saldırı merkezi olan Suriye, savaştan sonra Sovyetler Birliği'nin yardımlarıyla eskisinden daha güçlü olmuştu ve ilerici bir hükümet tarafından yönetilmekteydi. FKÖ, Mısır'da barınma olanakları kaldırılınca komutanlığını Suriye'ye taşıdı. Bu arada, Kissinger'in geçen yılki gayretleri Mısır'ı «İlerici Arap Ülkeleri» bloğundan sıyırıp iyice kendine bağımlı kılmak yolunda oldu. Bu amaçla İsrail'le Mısır arasında kısmi bir barış sağlanması gerekiyordu. Böylece Mısır Savunmaya ayrıldığı parayla yatırım yapabilecek, rejim istikrâr kazanacak, Mısır'ın SSCB'ye özellikle silâh yönünden bağlılığı sona erecekti.

Bu politikanın ABD'ye sağlayacağı fayda ise çok daha fazlaydı. ABD, kendi askeri üssü niteliğindeki İsrail'in her saldırısından sonra Arap Halkları arasında anti-emperyalist bilincin yaygınlaştığını ve ilerici Arap ülkelerinin saygınlığının arttığını görmekteydi. Ayrıca, son savaşta başlatılan petrol boykotu ABD'de az etki yapmışsa da, özellikle Japonya ve Batı Avrupa'da büyük krize yol açmıştı. Ayrıca Sosyalist ülkelerin yardımları sonucu Arap Ülkeleri büyük bir askeri güce ulaşmışlar ve İsrail'e ABD'nin bütün silâh ihtiyatlarını tüketecek şekilde kayıplar verdirmeğe başlamışlardı. Hattâ giderek İsrail'i kesin yenilgiye bile uğratabilirler ve bu defa, ABD hiç istemeden, İsrail'i bizzat kendi askerleriyle korumak zorunda kalabilirdi Bu müdahalenin, kesinlikle, SSCB'nin Arap ülkelerini emperyalist saldırıdan korumak amacıyla Orta - Doğu'ya çıkmasına sebep olacağı da açıktı. Emperyalizm İsrail uğruna bunca tehlikeyi göze alamazdı artık. Nitekim bu nedenle İsrail'de uzun süren bir hükûmet bunalımı oldu, Başbakan Golda Meir değişti ve İsrail Süveyş Kanalının Batı yakasından çekildiği gibi, Doğu yakasında da bir miktar geriledi. Golan tepelerinde de Azıcık Suriye lehine taviz verdi. Fakat Filistin Kurtuluş örgütü kendi işgâl edilmiş yurdunu geri isteyince, ve Filistin halkının tek temsilcisi olarak tanınınca İsrail telâşlandı ve taviz vermez duruma girdi. Sovyetler Birliği bu durumu çözmenin tek yolunun, FKÖ'nün de Filistin halkının meşru temsilcisi olarak yer alacağı bir konferansın Cenevre'de toplanması olduğunu ileri sürdü ve ilerici Arap ülkelerinin desteğini sağladı. Enver Sedat ise kendi iktidarını koruduğuna inandığı Kissinger'in dediğinden çıkmaz olmuştu. Tam bu esnada, Suriye Cumhurbaşkanı Hafız Esad FKÖ'ne bir çağrıda bulundu ve ortak askeri komutanlık ve siyasi liderlik kurulmasını teklif etti. Çağrı FKÖ Merkez Komitesince oybirliğiyle kabul edilince İsrail Kuzey ve Kuzeydoğu'dan çevrilmiş oldu. Ortak komutanlık kurulurken FKÖ siyasi bölüm şefi Faruk Kaddumi, FKÖ Başkanı Yasser Arafat ile SSCB'nin Cenevre Konferansındaki tmsilcisi V. Vinigradov'un yaptıkları görüşmenin «çok olumlu geçtiğini» belirtince, Mısır tereddüt etmeğe başladı. Artık FKÖ —Suriye—SSCB ekseni kurulmuş oluyor ve Kissinger son gezisine bu ekseni karşısına alarak başlıyordu. Sedat adımlarını daha dikkatlice atmak zorunda kaldı; zira Esad, «Cenevre'ye ya Filistinlilerle birlikte gideriz, ya da hiç gitmeyiz» demişti bile.

Ortaya çıkan bu devrimci eksen, Ürdün ve Mısır'ı İsrail'le anlaştırmak isteyen Kissinger'in işini çok zorlaştırmakla beraber yine de vazgeçiremedi. Zira ABD yeni bir Orta Doğu savaşına tahammül edemezdi. Artık Asor Adaları Portekiz'deki devrim nedeniyle İsrail'e ikmâl için güvenilir değildi; Kıbrıs olayları nedeniyle herkesin «sinir»leri ayaktayken Yunanistan, Türkiye ve Kıbrıs'ın da kullanılması imkânsız denecek kadar zordu. İsrail'e gerekli ölçüde yardım yapılamadığından savaş kaybedilebilirdi.

Kissinger böyle bir savaşı önlemek ve Sedat'ı ayrı bir barış yoluyla emperyalizm safına çekebilmek için şöyle bir teklif götürdü: 1 —) İsrailliler Sina'da 30—50 Km. kadar geri çekileceklerdi; 2 —) imza tarihinden itibaren 12 ay içinde savaş haline son verilecektir; 3 —) Bu geçiş dönemi Mısırlılarla İsraillilerin gerçek niyetlerini tartma ve daha tatminkâr bir duruma ulaşma olanağı sağlayacaktır; 4 —) Bu sürenin sonunda eğer İsrail verdiği sözleri tutmazsa, Mısır topraklarını geri almak için her türlü çareye başvurmak hakkına sahip olacaktır.

Buna karşılık Mısır'ın önerisi şu oldu: 1 —) İsrail Arap topraklarından çekilecek; 2 —) Sonra Cenevre Barış Konferansı açılacak; 3 — Savaş durumuna son vermeye sıra daha sonra gelecekti. Fakat İsrail bu tekliflere yanaşmadı ve Kissinger Gromiko'ya teslim oldu, üstelik mevkisi de tehlikedi. Başkan Ford Orta - Doğu politikasını bizzat y ö n e t e c e ğ i n i açıkladı. Orta-Doğu'da savaş rüzgârları esmeye başladı. Kissinger itiraf etmek zorunda kaldı: «İsrail bir uzlaşmayı kabul etmiş olsaydı, daha iyi savunulabilecekti. Oysa şimdi Arap ülkelerini birleşmiş bir cephe halinde karşısına alıyor.»

ABD, kendi yarattığı canavarın kendi başının yenmesine sebep olacağını anlayınca. İsrail'e karşı sert tavır almaya karar verdi ve en geç Mayıs ayında Cenevre Konferansının toplanması gerektiğini bildirdi. Sovyetler Birliğine başvurarak bir ön anlaşmaya varılması teklifinde de bulundu. Sedat, Süveyş kanalını açmaktan vazgeçtikleri belirterek ABD emperyalizmine bir darbe indirmek gereğini duydu. Suriye ordusu manevra yaparken, Arafat'ta Sedat'la görüşüyordu.

Kissinger ise bu arada, «adım adım barış politikasını terketmek zorunda kaldığını» belirtmiş ve «şimdiden sonra iş ikili görüşmelerle çözümlenebilmek olanağını yitirmiştir.

(Devamı 5. sayfada)

TÜRKİYE'DE GEÇEN HAFTA

Parlamenter faşizm alternatifi şimdilik kazanmış görünüyor

Geçtiğimiz hafta, bu köşede, haftanın gelişmeleri sıralandıktan sonra, «Parlamenter Faşizm demek olan Milliyetçi Cephe Hükümeti Kurulabilecek mi» sorusu soruluyordu. Bu sorunun cevabı verildi. Demirel bir yandan DP yi bölüp çökertme, öte yandan da ilk hedefini «komünizmle mücadele» şeklinde koyan Milliyetçi Cephe'yi, hükümeti kurabilecek çoğunluğa (yani 226 güven oyu alabilecek duruma) getirme oyununu başarıyla oynadı. Kelle hesapları sonunda, 28 Mart Cuma günü aralarında Bilgiç'in Nilüfer Gürsoy'un ve Mutlu Menderes'in de bulunduğu dokuz DP'li, partilerinden istifa ettiler. Bu istifa ve milliyetçi cephe'ye iltihak'ın Bayar'ın tasvibini, hatta belki daha da fazlası direktifin aldığı da biliniyor Bu yüzden, «Hükümet Çankaya'dan değil Bayar'ın evinden kuruldu» diyenler de var. Dokuzlar, yayınladıkları deklarasyonda, «Türkiye'nin beynelmilel komünizmin tehditi altında bulunduğunu» vurguluyorlar ve hükümet bunalımının sona ermesi için bir görev yaptıklarını bildiriyorlardı.

Böylece «Dört buçuk» partinin ittifakı kurulmuş ve hükümeti kurma ihtimalleri ve imkânları belirmiş oldu. Bu olayı, geçtiğimiz haftanın, hatta son ayların en önemli gelişmesi sayabiliriz. Finans kapitalin en gerici, en şoven kesimlerinin en geri sömürücü ortaklarıyla, çözülmekte olan bir ittifakı biraz daha sürdürebilme gayretleri böylece başarıya ulaştı. Dört buçuk partinin ağırlıklı olarak temsil ettikleri sınıf çıkarları· tekelcilerin, tefeci bezirgânlığı ağalığın, zengin köylülüğün çıkarlarıdır. MHP bu «kutsal ittifak»ta klâsik fişizmin temsilcisi, finans kapitalin en gerici, en şoven, en kanlı kesimlerini tercihlerinin temsilcisi ve vurucu gücü olarak yer almaktadır. Milliyetçi cephe'ye dahil olmayan, bu yüzden bugün sarsıntı geçiren DP'ye gelince, dayandığı ve çıkarlarını savunduğu sınıfların, yani sınıf temelinin genel çizgileriyle tefeci bezirgânlık, büyük toprak çıkarları ve zengin köylülük olduğu hesaba katılırsa, gelecekteki gelişmelerde, savunduğu çıkarlar açısından bu «kutsal ittifakın» pek dışına düşemeyeceği anlaşılır. Böylece AP, 1969'larda deneyip başaramadığı ve içinden DP'nin çıkmasına yol açan bir yapıyı, yeniden 1975 şartlarında denemeye hazır görünmektedir. Bu da, tefeci-bezirgân ağa çıkarlarının tekelci sermaye çıkarlarına tabi kılınarak ve tekelci sermayenin onlar üzerlerindeki tam egemenliği, güdümü sağlanarak tarihsel olarak çözülmekte olan finans kapital tefeci bezirgân ortaklığını tekelciler ağırlığında ve güdümünde sürdürebilmektedir. Böyle bir çaba ise, başlıca açık faşizmin gündeme sokulamadığı dönemlerde, oy hesabı ile yapılmaktadır. Böyle bir denemenin, işin içinde AP, CGP, MSP, MHP ve dokuzlar da olunca, yapısı gereği uzun ömürlü olmayacağı açıktır. Gelişimler önümüzdeki haftalarda izlenecektir.

Milliyetçi Cephe'nin hükûmete gelmesinin mümkün olmasıyla birlikte, 28 Mart sabahı, özellikle Ankara'da hemen hemen aynı saatlerde Siyasal Bilgiler, Yükseliş, Turizm - Ticaret Hukuk'ta, bir gün önce Dil Tarih'te, Ziraat Fakültesinde, İstanbul'da çeşitli yüksek okullarda meydana gelen silâhlı komando saldırıları, cephenin vurucu gücü MHP'nin, «hak ettiği» yeri ve parsayı toplamak üzere düzenlediği gösteriler sayılabilir. Önümüzdeki günlerde bu tipten saldırganlıkların «anarşi ortamı» doğdu havasını yaratıp faşizmin gönlünde yatan bir sağ darbe ve ortam hazırlama hayallerı kuracağı da düşünülmeye değer.

Geçtiğimiz hafta Milliyetçi Cephe olayı böyle gelişirken, CHP ve «ünlü» lideri Ecevit ne yapıyorlardı? Geçtiğimiz hafta başı, Ecevit'in İngiltere gezisinin haberleriyle açıldı. O sıralarda Demirel henüz DP'den koparabileceği adamların hesabını yapıyor ve bu hesapla zaman kazanmaya çalışıyordu. Anadolu Ajansı 10 DP'linin AP'ye geçeceği haberini, söylentiye göre Demirel'den aldığı talimat üzerine vermiş, ortalık bulanmıştı. Ecevit ise Londra'da halâ Kıbrıs'ın kendisine sağladığı prestijden yararlanmaya çalışıyor ve Başbakanlığa hazırlanıyordu. Almanya'da bir hafta önceki temaslarıyla, Türkiye sermayesinin AET emperyalist ülkelerine dönük ve AET emperyalizmiyle daha sıkı bağlardan yana kesimlerine bu temaslar sonunda biraz daha güven vermiş olan ve gelecekte Türkiye'nin büyük ölçüde AET'e bağımlılık içinde bulunmasını tzgâhlayan Ecevit, bu temaslara bir başka seviyede Londra'da devam ederken, oldukça mutluydu. Willy

(Devamı 5. sayfada)

104'ÜNCÜ YILINDA PARİS KOMÜNÜ YAŞIYOR

104. YILINDA PARİS KOMÜNÜ YAŞIYOR

İşçi sınıfının, yeni bir dünya, sömürünün ve insanın insana kulluğunun sona erdiği bir dünya kurmak için verdiği mücadele sürüyor. O mücadelenin uğrak noktalarından, bayrağının dikildiği burçlardan, önemli adımlarından biri de 1871 Paris Komünü'dür. İşçi sınıfının ilk iktidar denemesi olan Paris Komünü, sadece 73 gün sürdü. Gözü dönmüş burjuvazi ve tüm Avrupa gericiliği tarafından, kan ve ateşle bastırıldı. O günlerde Komün'ün gerçek anlamını sadece Maks ve Engels kavradılar ve Komün'den proletaryanın mücadelesi açısından son derece önemli dersler çıkardılar. Marks ve Engels'in Manifesto'da, sonradan yeni baskılara önsözlerinde düzenlettikleri tek nokta, Komün olayından sonra, Komün'ün verdiği derslerle ilgili noktadır.

PARİS KOMÜNÜNDEN ÇIKAN DERSLER

Neydi bu dersler? Neydi Paris Komünü'nün, binlerce işçi sınıfı devrimcisinin canları ve kanları bahasına, işçi sınıfının ve emekçi sınıfların mücadelesine kazandırdığı büyük dersler? Komün için kitaplar yazılabilir, nitekim yazılmıştır da. Ama onun en büyük dersini kısaca özetlememiz de mümkündür: Paris Komünü, işçi sınıfının yönetimi ele almasının ve bütün kurumlarıyla ele almasının ilk örneğidir. Paris Komünü, daha sonra Ekim Devriminde ortaya çıkan «Sovyet (şuralar) tipi» devlet ve yönetim örgütlenmesinin ilk embriyonudur. Komün, işçi sınıfının bir hükümet. şeklinin ilk belirtisidir. Komün, işçi sınıfının burjuva devlet aygıtının yerine ne koyacağı ve kapitalizmden sosyalizme geçiş sürecinde yeni devlet aygıtının ne olacağı sorusuna eksikleri, hataları da olsa cevap getirmiştir. Proletarya burjuva devlet mekanizmasını olduğu gibi alıp, muhafaza ederek iktidarını kuramaz. Burjuva devlet aygıtının dağıtıp yeni bir devlet biçiminin getirilmesi gereklidir. Paris Komünün getirdiği, ve çeşitli nedenlerle ömürlü de olsa, devrimi görevlerini yerine getirebileceği çerçeveyi çizen devlet biçimi Proletarya diktatörlüğüydü. Komünün gerçek anlamı «Burjuvaların aradığı yerde değildir. Özel bir devlet tipi yaratmasındadır.»

Paris Komünü'nün doğuşu ve kanla yakılışından yirmi yıl sonra, Engels, onun verdiği önemli dersleri şöyle açıklıyordu: «Komün, iktidarı alan işçi sınıfının eski Devlet aygıtıyla yönetmeye devam edemeyeceğini hemen kavradı; yeni elde etmiş olduğu egemenliği kaybetmemek için, işçi sınıfı, bir yandan, o zamana kadar kendisine karşı bir baskı aracı olarak kullanılmış eski baskı ve tahakküm aygıtını ortadan kaldırmak; ama öte yandan da, kendi yetkililerine ve memurlarına karşı da, her zaman istisnasız olarak işten el çektirebileceğini ilân ederek tedbir almak zorundaydı.»

Burjuva devlet aygıtı yerine ne geçecek,sorusuna Manifesto'da verilen soyut cevaplar Paris Komününden sonra somutlandı. Marks Fransa'da iç savaş'da şöyle diyordu: İmparatorluğun doğrudan antitezi Komün oldu... Komün, sınıf egemenliğinin sadece monarşik biçimini değil, sınıf egemenliğinin kendisini ortadan kaldırması gereken bir cumhuriyetin pozitif biçimidir.»

«... Komün'ün ilk bildirisi, sürekli ordunun lavedilip yerine silâhlı halkın geçirilmesiydi.» «... Komün. Paris kentinin çeşitli mahallelerinden genel seçimle seçilmiş belediye temsilcilerinden meydana geliyordu. Bunlar her an değiştirilebilirlerdi. Üyelerinin büyük çoğunluğu işçiler veya işçi sınıfı temsilcileriydi... Merkezi hükümetin aracı olan polis, hemen siyasal nevkilerinden arındırıldı ve Komünün aracı haline getirildi... Hem de her an değiştirilebilmek kaydıyla... Sürekli orduyu ve polisi; eski hükümetin iktidarının devamını sağlayan bu maddî güçleri lâğvettikten sonra, Komün, baskı ve tahakkümün manevî aracına, papazların nüfuzuna yöneldi... Onların da sözde bağımsızlıkları kaldırıldı... Onlar da seçimle gelecekler, sorumlu tutulacaklar ve istendiğinde değiştirileceklerdi.»

Böylece, diye yazıyor Lenin, «Komün dağıtılmış Devlet aygıtının yerine «basitliği» içinde daha mükemmel bir demokrasi geçiriyordu: Sürekli ordunun lağvı, bütün görevlilerin seçimle gelmesi ve değiştirilebilmesi. Oysa, bu «basitlik» aslında dev bir iştirak: Mevcut kurumların yerine kökünden farklı yeni kurumların geçirilmesidir. Niceliğin niteliğe dönüşmesidir. Mümkün olabilecek en yaygın ve en metodik şekilde gerçekleştirildiğinde demokrasi, burjuva olmaktan çıkıp proleter demokrasi olur. (Belli bir sınıfı ezmeye yönelen özel güç (olan) Devlet, artık gerçek anlamda Devlet olmayan birşeye dönüşüyordu.»

İşte işçi sınıfının yönetimi almasının ilk ve en kısa örneği olan Komün, Marks - Engels'in öğretisinde o zamana kadar belki de sorut kalmış tek nokta olan iktidar biçimi ve devlet meselesine aydınlık getiriyor, teoriyi pratikle sınıyor ve yeni sonuçlar veriyordu. Bu derslerin ve sonuçların ne olduğunu kısaca yukarda görmeye çalıştık. Burjuva devleti bütün kurum ve yapısıyla aynen devralmak değil, burjuva devlet aygıtının bütün kurumlarını dağıtmak ve yerine işçi sınıfının iktidarını sağlayacak yepyeni kurumları geçirmek. Bu artık nicel değil nitel bir farktı ve Devlet teorisi, işçi sınıfı biliminin temeli üzerinde Komün deneyinden büyük ölçüde yararlanılarak gelişti.

KOMÜNÜN BAŞARISIZLIK NEDENLERİ

İşçi sınıfının devrimci mücadelesine ve devlet meselesine büyük dersler ve aydınlıklar getiren Komün neden 1871'de başarısızlığa uğradı?

Komün'den birkaç ay önce, 1870 sonbaharında Marks'ın, hükmeti devirmek üzere kalkışılacak her girişimin, umutsuzluğun yol açtığı bir saçmalık olacağını ileri sürerek Paris'li işçileri uyarmaya çalıştığı biliniyor. Ama 1871 Martında, işçiler nihai savaş zorunluluğuyla karşı karşıya kalınca ve ayaklanma bir olgu haline gelince, Marks elverişsiz şartlara rağmen proleter devrimi büyük bir coşkuyla selâmladı. O sıralarda Plehanov ve benzerleri bunun gereksiz olduğunu söylerken, silâha sarılmamak gerekirdi derlerken, Marks'a göre, kendi deyimiyle, Komün «göklere hücum eden» kahramanlardı. Bu deyimde hem onların kahramanlığına ve büyüklüğüne hayranlık, hem de şartların doğru bir değerlendirilişi, güçlerin doğru hesaplanması vardı. Komün herşeyden önce kitlelerin devrimci atılımın ve heyecanının, devrimci yiğitlik ve fedakârlığının bir atılımıydı. Burjuva bir dersti, ilk proleter devlet biçimiydi. Ama yenildi.

Kaçınılmaz yenilginin objektif, sübjektif nedenlerini Lenin şöyle anlatıyor:

Komün, kendiliğinden gelme, kitlelerin kabaran isyanından fışkırmış, gerçek anlamda olmayan bir hareketti. Bir zamanlar Birinci Enternasyonal'le Komün arasında organik bağlar arandıysa da, gerçekte yoktu bu bağlar. Fransa'nın 1871'deki durumundan ve işçi sınıfının umutsuzluğundan doğmuştu. Devrim 18 Mart'ta Paris proleteryasının ve Millî Muhafızların elindeki silâhları almak üzere gelen hükümet birliklerine karşı direnişle başladı ve 18 Mart, Paris Komününün başlangıç tarihi sayıldı. Başlangıçta harekete Paris proleteryası yanında küçük esnaf, şehir küçük burjuvazisinin bazı kesimleri, yurtseverler de katıldı. Ama proletarya sürüklenmediği, sınıfının savaşın verdiği için harekete damgasını bastı ve kendiliğinden örgütsüzce başlamış hareket, Komüne sonuna kadar sadık kalan Paris proletaryasının kesin denetim ve kontrolüne girdi. «Komüne sonuna kadar sadık kalanlar sadece işçiler oldu.» der,Lenin. «Cumhuriyetçiler ve küçük burjuvalar kısa bir zaman sonra Komün'den koptular. Küçük burjuvazi yenilginin kaçınılmazlığını görünce Komün'den ayrıldı. Yalnız Fransız proleterleri kendi hükümetlerini yiğitçe ve azimle desteklediler. Onlar Komün için, yani emekçi sınıfın kurtuluşu için ve bütün işçilere daha iyi bir gelecek kurmak için canlarını verdiler.»

Kendiliğinden başlayan hareketin bütün eksik ve hatalarının, bütün gücü ve öneminin etraflı tahlilini Marks, «Fransa'da iç savaş» adlı kitabında yaptı. Bunları yine Lenin'den kısaca görelim: «Muzaffer bir sosyal devrim en azından iki şartı gerektirir: ileri aşamada gelişmiş üretici güçler ve devrime yeterince hazırlanmış bir proleterya. 1871'de bu iki şart da eksikti. Fransız kapitalizmi henüz yeterince gelişmemişti... Öte yandan bir işçi partisi mevcut değildi. Emekçi sınıflar, uzun bir mücadele deneyinden gelmemişlerdi, devrimin görevlerini ve bu görevlerin nasıl yerine getirileceğini hakkıyla bilmiyorlardı. Üstelik de ortada ne proletaryanın gerçek siyasal örgütü ne de güçlü sendikalar ve kooperatifler vardı.»

Yani, henüz devrimin objektif şartları oluşmamıştı. Kapitalist üretim biçiminden sosyalist üretim biçimine geçiş için şartlar olgunlaşmamıştı. Üretim güçleri üretim ilişkilerini o anlamda zorlamaya ve devrimi zorunlu kılmaya başlamamışlardı. Öte yandan da bir yanda Blanqui'cilerin diğer yanda Proudhon'cuların varlığına rağmen (sosyalizm adına yola çıkan her iki takımın da küçük burjuva temele dayanan, işçi sınıfı sosyalizmi ve onun bilimiyle ilgisiz siyasal akımlar olduğu düşünülecek olursa) proleteryayı devrime götürmenin zorunlu şartı olan siyasal parti, işçi sınıfının öncü örgütü yoktu. Yani devrim yönetici ve kurmayından yoksundu, Nitekim Ekim devriminde bu öncü müfreze sapasağlam devrimi yönettiği zaman Paris Komünü'nün de embriyon halindeki devlet biçimi, ana hatlarıyla «Sovyetler» (şuralar) yönetimi» şeklinde ortaya çıkıverdi ve bir daha yenilmedi.

Komün'ün yenilgisinin bu temel nedenleri yanında, kendi iç bütünlüğü olmamasının, Komün üyelerinin, Millî Muhafız Birliği Merkez komitesinin Blanqui'cilerle Proudhon'cular arasında bölünmesinin, coşku, heyecan, yiğitlik ve «Sosyalizm güdüsü» yanında bilmisel temelden ve ilkelerden yoksunluğunun, burjuva devlet aygıtı dağıtılırken, meselâ en önemli nokta olan Fransız Devlet Bankası önünde, Engels'in deyimiyle «saygıyla durulmuş» ve dokunulmamış olmasının, yani ekonomik alanda saniye geçirilmeden alınması gereken tedbirlerin alınmamasının, politik hata ve yetersizliklerin ve Komün savaşçıların yapısından da gelen askerî hataların payını da unutmamak gerekir.

KOMÜN ÖLDÜ MÜ, KOMÜN YENİLDİ Mİ?

Eğer şekilllere bakaca kolursak, 18 Mart Paris Komünü, kuruluşundan 73 gün sonra, tarihte örneği az görülen bir kan ve zulüm altında ezildi. Paris Proletaryasını Cumhuriyetçi ve küçük burjuva .sözde müttefikleri çabuk terketti. Bütün mülk sahibi sınıfların ve hatta daha birkaç gün önce monarşinin savaşmakta olduğu dış düşmanların Paris Komücüleri karşısında birleşiverdikleri görüldü. Marks şöyle diyor: «Modern çağların en korkunç savaşından sonra, galip ve mağlup, proletaryayı birlikte katletmek için aralarında anlaşsınlar! Bu görülmemiş olay, Bismarck'ın sandığı gibi yükselen yeni bir sınıfın ezilmesini değil. eski burjuva toplumunun tamamen dağılmasını gösterir.»

Bütün Avrupa gericiliği, Fransız egemen sınıfları, Komüncülere en vahşi şekilde saldırdılar. Paris barikatlarında kadın, erkek, genç ihtiyar. çoluk çocuk onbinlerce insan öldürüldü. İstilâ kuvvetleri işçi semtlerine yaklaştıkları ölçüde direniş güçlü oldu. Komünün son savunucuları da sekiz gün süren direnişten sonra düştüler. Ondan sonra, bütün bir hafta insan avı, silâhsız kadın, erkek, çocuk katliamı devam etti. Öyleki yardım alınan eski düşman Prusya ordusunun bazı erleri mezelâ Sakson birlikleri Komüncüleri himaye ettiler, kaçmalarına göz yumdular.

Engels şöyle yazar «Tüfek yeterince hızlı öldürmüyordu, bu yüzden mağluplar yüzlerce makineli tüfekle kurşuna dizildiler. Son katliam Pera Lachaise mezarlığında oldu... Bütün komüncüleri öldürmenin imkânsızlığı ortaya çıkınca, sıra kitle halinde tutuklamalara, tutuklular arasından keyfî şekilde seçilenlerin kurşuna dizilmesine geldi.» Paris, en yiğit evlatlarının onbinlercesini azgın burjuvazinin ve Avrupa gericiliğinin hunhar katliamında kaybetti.

Tiers «uzun bir zaman için sosyalizmden kurtulduk.» diyordu. Ama çok geçmeden Komünün yenilmediği anlaşıldı. 1892'de, Paris Komünü'nün 21. yıldönümünde, Engels şunları söylüyordu: «Öldürüldüğü sanılan Komün, yok edildiği sanılan Enternasyonel bugün aramızdadır, bizimledir, canlıdır ve 1871'den yirmi defa daha güçlüdür.»

Yine 1971'de Liebknecht bir konuşmasını şöyle bitiriyordu: «Sosyalizm muhteşem ilerleyişi içinde durdurulamayacaktır... Bakışlarımızı Fransa'ya, Komün'ün korkunç ve yüce faciasının tamamlanmakta olduğu o engin politik ve sosyal deneyler alanına çevirelim. Olayların anaforuyla, politik gücünün doruğuna tırmanmış olan Paris proletaryası, kahramanca bir mücadeleden sonra, Fransa ile Prusya'nın birleşik kuvvetleri tarafından ezildi.

...Yaşlı dünya korkunç bir çığlık attı: En ateşli yandaşlarının kişiliğinde, sosyalizmin kökü kazınmıştı!

... Ancak, Fransa en akıllı işçilerini yitirmiş, ama sosyalizm ölmemişti. Paris'te yaşıyor, Fransa'da Almanya'da da, bütün uygar ülkelerde de yaşıyor. Hissetmek için bir kalbi ve düşünmek için bir beyni olan her halk adamının sinesinde yaşıyor Burjuvazı bütün emekçileri de öldüremez ya...»

Avrupa gericiliğinin sosyalizmin Komünle beraber öldüğünü ilân ettiği sırada aslında sosyalizm, bir anlamda yeni başlıyordu. Nitekim 1905'de Komün ruhu yeniden ayaklandı. 1917'de işçi sınıfı zafere erişti. İlk sosyalist ülke doğdu. Günümüzde dünyanın üçte biri sosyalist oldu.

1941'de Dimitrov: «Bugün dünden daha fazla Komün yaşıyor demeye hakkımız var.» diyordu.

İşçi sınıfının devrimci ruhu, işçi sınıfının kendisi ve sosyalizm yaşadıkça Komün yaşayacak.

Paris Komünü nasıl doğdu, nasıl yıkıldı?

> «Komünü yaratan işçi Paris, yepyeni bir toplumun hazırlayıcısı olarak anılacaktır. Komün'ün kurbanları, işçi sınıfının engin yüreğine gömülmüştür. Komünü mahvedenlere gelince, tarih bunları iğrenç yüzünü daha bugünden ortaya çıkarmış bulunmaktadır ve suratlarındaki bu ebedî lekeyi papazlarının bütün duvarları bir araya gelse de silemeyecektir.»
>
> Karl Marks

1848 yılı Avrupa'da devrim yılıdır. Yine 1848 yılı Marks ve Engels'in Komünist Manifesto ile, sosyalizmin bilimin kurdukları yıldır. 1848 devrmi önce Fransa'da patlak verdi ve bir işçi sınıfı devrimi niteliğine büründü. Sloganları işçi sınıfının sloganlarıydı. Gericiliğin kaleleri Almanya, Avpusturya Macaristan'da burjuva devrimleri şeklinde gelişti. Fransa'da 1848 devriminden sonra kurulan koalisyonda liberaller yanında sosyalistler de yer aldılar. İki yönlü, iki başlı reformlara ve işlere girişildi. Asalet ünvanları kaldırıldı, toplantı özgürlüğü, basın özgürlüğü ve Millî Muhafız Birliği'ne yazılma özgürlüğü getirildi. 100 bin kadar işçi Millî Muhafız Birliği'ne bu sırada yazıldı ve birliği kontrol altına aldı. Ancak burjuvazi kısa zamanda sağ kanatla anlaşarak baskı ve tahakküm uygulamaya, alınan hakları kısıtlamaya başladı. Paris'te işçiler Belediye binasını işgâl ettiler ve Sosyal Cumhuriyetin, sembolü kızıl bayrağı çektiler. Özellikle Paris proletaryasına dayanan sosyalistler ağır basıyorlardı. Paris devrimci ruhla coşuyordu. Seçimleri sosyalistlerin kaybetmesi üzerine, silahlı işçiler ve Millî Muhafız Birliği Meclise yürüdüler. Meclisi feshettiler. Ancak sağ kanat hükümeti ayaklanmayı bastırdı. Dört gün süren savaşlardan sonra devrim 28 Haziranda yenilgiye uğradı. Cumhuriyet sarsılmıştı. Üstelik Cumhuriyetin gerçek savunucuları olan işçi sınıfından kopmuştu. 1851'de Napoleon Bonapart'ın yeğeni ordu ve polis teşkilâtına dayanan bir darbeyle diktatörlüğü kurdu

Bir süre sonra da İmparatorluğunu ilân etti. 1870'e kadar süren bu İmparatorluğun sonunu Prusya ordularıyla yapılan Sedan savaşındaki yenilgi noktaladı. İmparatorluk büyük bir darbe yemişti. Ocak 1871'de Paris Alman orduları tarafından kuşatıldı. İmparatorluk bu arada çöktü ve yeniden Cumhuriyet ilân edildi. Prusya ordusu Paris'in bazı kalelerini ve birliklerini teslim aldı. Bu sırada Millî Muhafız Birliği toplarını ve silâhlarını teslim etmedi. Paris proletaryası, küçük burjuvazi, Cumhuriyetçiler, yurtseverler, Prusya ordularına karşı savaşmak, Paris'i savunmak istiyorlardı.

Paris tam bir kargaşa ve umutsuzluk içindeydi. Blanqui'nin «Vatan tehlikede» parolası özellikle proleter mahallelerin de yankı uyandırıyordu. 18 Aralık 1870 de Prusya Kralı Versailles'de Paris'in kalbinde Alman İmparatoru olarak taç giyiyordu. 28 Ocak 1871'de Bismarck'la mütareke imzalandı Mütarekenin amacı Fransaya asıl barış anlaşmasını imzalayabilecek bir Meclis seçilmesi için zaman vermekti. Halk oyunu Cumhuriyet ve savaşın devamı için kullanmıştı. Paris Milletvekilleri arasında Thiers de vardı. Meclis'in Paris dışında, Versailles'da toplanması kararlaştırıldı. O sıralarda Almanlar, Paris'e giriyorlardı. Paris'liler yeni bir ihanetin kurbanı olduklarının bilincindeydiler. Ayaklanmalar başladı. Zaten proleter tabanlı olan Millî Muhafız Birlikleri direniyorlardı. Thiers, Paris'e, ayaklanan halkın üzerine 15 bin asker gönderdi. Paris'i terbiye etmek gerekiyordu. Üstelik de en önemlisi «Paris'in teslim olmasından sonra, yeni hükümet başkanı Thiers artık şu durumu hesaba katmak zorunda bulunuyordu: Paris'li işçiler silahlı olarak kaldıkları sürece mülk sahibi sınıfların nüfusu her zaman için tehdit altında bulunacaktı. Millî Muhafızların elindeki silâh ve topların alınması gerekiyordu» Millî Muhafızların elindeki topları almak için gönderilen birliklerse büyük ölçüde ilk fırsatta «halkla kardeşlik» havasına girebiliyorlardı. Almanların şehri istilasından beri «Komün» sloganını atan Paris halkı tek bir vücut gibi 18 Mart günü Komüncülerle hükümet birlikleri arasında savaş başladı. Hareketi, Ulusal Muhafızlar Merkez Komitesi yönetiyordu. Proleterlerden veya işçilerin iyi bilip tanıdıkları kişilerden meydana gelen bu komite şehir üzerinde saygınlık, otorite ve nüfuza sahipti.. Daha 19 Mart günü sokaklara asılan afişlerde, Merkez Komitesi bir hükümet olmak iddiasında bulunmadığını, yalnız ihanet eden hükümeti görev başından uzaklaştırmak ve Komün seçimlerini hazırlamakla yükümlendiğini bildiriyor, seçim tarihini 22 Mart olarak tesbit ediyordu. Bu sırada bütün bakanlık hizmetlerine, memuriyetlere el konuyor, sürekli ordunun Harp divanları lâğvediliyor, tam ve genel af ilân ediliyordu. 26 Mart günü seçim kütüklerine kayıtlı 485 bin Parisli'den 229 bini sandık başına gitti. Komün Meclisi seçildi. Komün resmen 28 Martta ilân edildi. Komün'ün hedefleri daha önceden de «Cumhuriyetin kabulü ve sağlamlaştırılması, Proletaryanın köleliğine vatanın da sefalet ve felâketine yol açan eski liberal dünyanın, köhne hükümet biçiminin, militarizmin, sömürü düzeninin, tekel köleliğinin ve imtiyazların sonu olarak konmuştu.

29 Nisan'da yayınlanan Bildiride şöyle deniyordu:

Yurttaşlar

Komünümüz kurulmuştur.

26 Mart oylaması Devrimin zaferini onayladı.

Alçak, saldırgan bir iktidar gırtlağınıza sarılmıştı. Siz de, meşrû müdafaaya geçerek, size bir kral kabul ettirmek suretiyle şerefinizle oynayan bir hükümeti duvarlarınızın dışına defettiniz.

Yurttaşlar,

Kendinize her teşebbüse göğüs gerecek müesseseler vermiş bulunuyorsunuz

Mukadderatınıza hakimsiniz. Sizin desteğinizden güç olarak, meydana getirmiş olduğunuz temsilciler heyeti, devrik iktidarın sebep olduğu felâketlerin sonuçlarını ortadan kaldıracak, kesintiye uğrayan çalışma hayatı, felç olan ticarî muameleler yeni bir itici güç kazana-

Hemen bugün, kiralar hakkında beklenen karar,

Yarın ödemelerin geciktirilmesi hakkındaki karar yürürlüğe girecektir.

Bütün kamu hizmetleri yeniden düzenlenecek ve karışıklıktan kurtarılacaktır.

Bundan böyle ehrin tek silahlı kuvveti olan Millî Muhafız Birliği hiç zaman geçirmeden yeniden düzenlenecek

Yapacağımız ilk işler işte bunlar olacaktır.

Halkın seçtkeri halktan, Cumhuriyetin zaferini sağlayabilmek için kendilerine gösterlen güvenin devamından başka bir şey istememektedirler.

29 Mart 1871

Paris Komünü

Komün bir yandan, Meclis dahil, bütün görevlere seçimle gelen ve yine her an seçenler tarafından değiştirilebilecek kişileri getirirken, bir yandan burjuva devlet aygıtını, militarist ve bürokratik mekanizmayı dağıtmaya uğraşıyordu. Düzenli ordunun ve polis teşkilâtının lâğvı bu amaçlaydı. Bir sıra ekonomik tedbir, işçi sınıfına ve emekçilere sosyal haklar ve özgürlükler, yepyeni kurumlar getiriliyordu. Komüne sadece Fransızlar değil Alman ve diğer yabancı işçiler de seçiliyordu. İşçi sınıfının ve Komünün enternasyonalist ruhunu yansımasıydı bu. «Komünün bayrağı dünya Cumhuriyetinin de bayrağıdır» s[illegible] hakimdi. Nisan ayının [illegible] haftaları boyunca, ücretlerde eşitlik ilkesi getirildi, kiliseye yapılan ödenekler durduruldu ve kilise mallarına el konud, yüzyılların cellatı baskı ve zulüm sembolü Giyotin hakın gözleri önünde yakıldı, sanayicilerin kapattıkları fabrikalar işçiler tarafından işletilmeye başlandı. Hareketin sınıf karakteri gittikçe belirginleşirken, 18 Mart'da o kendiliğinden hareketlenme sırasında [illegible] proleterlerinin yanında saf tutan Cumhuriyetçiler ve küçük burjuvalar Komünü terkettiler ve karşısına geçtiler. Komünün kararları giderek daha gerçek anlamda proleter bir nitelik taşımaya başladı.

İşte o sıralarda iki düşman: Prusya ordusu ve Fransa egemen sınıfları, ülkenin işgal altında olmasını falan unutup el ele verdiler. Bismarck, Fransa egemen sınıfarının, satılmış Thiers hükümetinin isteği üzerine elindeki 100 bin kadar Fransız savaş esirini salıverdi. Bunlar Versailles hükümeti yanında yer aldılar. Prusya Ordusu da Paris'i zaten kuşatmış durumdaydı. Nisan'ın ikinci haftası içinde, Thers hükümetinin Almanya'ya dayanan, Prusya ordusundan destek alan hücumları sıklaştı. Thiers küstahlaştı, her türlü uzlaşmaya yan çizmeye başladı. Mayıs başlarında Komüncüler artık güç bir direniş içindeydiler. 21 - 25 Mayıs arası, Paris en kanlı günlerini yaşadı. Komüncüler, barikatlarda, kadın, erkek çoluk çocuk eşine az rastlanan bir kahramanlık ve fedakârlıkla direndiler. Versailles hükümeti birlikleri artık Paris'in içlerine ve işçi mahallelerine girmişlerd. Egemen sınıflar ne kadar vahşi nasıl kudurgan olduklarını bir kere daha gösterdiler. Kitle halinde katliam yaptılar. Çarpışmalarda ve çarpışmalardan sonra katliamlarda öldürülen, sürülen Paris'li kahraman emekçilerin sayısı 100 bine vardı. Bu katliam sırasında Paris'i çevirmiş olan Prusya birlikleri hiç bir kaçağı diri olarak geçirmemek emrini almıştı. 27 Mayıs'ta çember iyice daraldı. Son Komünarlar çarpışarak can verdiler.

Baskı terör arttı.

1871 Paris Komünü böyle kuruldu, böyle yıkıldı. Ama Komünün bayrağı, hep yeni burçlara dikilmiş olarak duruyor.

Kitle

Sahibi: Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür: Orhan Doğançay / Yönetim Yeri: Çemberlitaş, Piyerloti cad. 37/c İstanbul, İzmir Bürosu: 355 sokak 55/401, Konya Bürosu: İdmanyurdu Sitesi, kat: 3 No: 90, Adıyaman Bürosu: Gölbaşı Cad. No: 121, Urfa Bürosu: Azat Kitabevi, Hükümet Konağı arkası Konuk pasajı, Ceylanpınar Bürosu: P.K. 9, Gölcük Bürosu: Yeni Mahalle, 27 Mayıs Cad. Kerimağa Blok Apt. 20-E, Soma Bürosu: Kurtuluş Mah. Atatürk Cad. No: 90, Diyarbakır Bürosu: Gazi Cad. Suakağa Pasajı No. 27/2, Mersin Bürosu: Kuvayı Milliye Cad. Yoğurt Pazarı çevresi No: 9/A.
Dizgi, Baskı: ÖZGÜR Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmesi/ son baskı tarihi 30 Mart/1975

PDA ve Köylülük

PDA çizgisi, nasıl ki Türkiye de burjuvazi konusunda binbir terim ve çarpık tasnifler yaratıp, kavram kargaşasına yol açıyorsa, aynı şekilde tarım ve köylülük konusunda da terim ve kavram anarşisine yol açmaktadır.

PDA'nın vardığı nokta olan «Köylü kuyrukçuluğu gerçekten onun işçi sınıfına inançsızlığından kaynaklanır. PDA'cılar işçi sınıfına inanmamağa asker sivil aydın zümre kuyrukçuluğu biçiminde başlamışlardır. Ve bürokrat kuyrukçuluğunun bir yansıması olarak Türkiye'yi yarı feodal bir ülke gibi göstermenin kalemşörlüğünü yapmışlardır. Daha sonra Proleter Devrimci Aydınlık'ta, bir ara Türkiye'de feodalitenin önemli olmadığını savunmuşlar. fakat bu görüşlerini terketmişler, ama Maoculuğa heveslenince, bir sürelik tereddütten sonra, Türkiye'yi devrim öncesi Çin benzeri bir yarı-feodal ülke olarak gösterme yoluna gitmişler, yani önce savunup sonra terkettikleri görüşlere yeniden sarılmışlardır. Ama o günden sonra köylü kuyrukçuluğu ve toprak devrimi fetişizmi peşinde koşarken bile kaypaklıklar ve zigzaglar göstermişlerdir. ve anti-feodal toprak devrimini Ege'de gerçekleştirmek üzere faaliyete geçirmişlerdir. Kırsal kesimde kapitalizmin en fazla geliştiği bölge olan ve kapitalist tarım işletmelerinin en belirgin ve hakim oduğu Ege'de anti Fedal devrim arayan PDA'cılar, Ege'de toprak devrimi yolunda «çaba» göstermişler, tarım işçileriyle ve pazar için üretim yapan küçük üreticilerle «anti-feodal mücadele» vermenin yollarını aramışlardır.

Böylece kaçınılmaz olarak karikatür köy çalışmaları daha tecrit olmuşlardır. Fakat büyük doğmadan sönmüş ve Ege'den şehirlerde toprak devrimi ve anti-feodal devrim gevezelikleri bu kez kentlerde ve öğrenci içinde anti-feodal toprak devrimine. üniversitelerde taraftar aramak yoluyla devam edilmiştir.

1971 öncesini bir yana bıraksak bile bu konuda «savunma» gene kaypaklıklarla ve muğlak ya da çelişik görüşlerle doludur. Savunma, hem yarı feodalite tezini savunmağa hem de kırlarda kapitalizmin gelişmekte olduğu gerçeğine dayanan görüşlere açık kapı bırakmaya çabalayan bir kaypaklık içindedir.

«Emperyalizm 19. yüzyılın başından beri bir yandan iç kapitalist pazarı açmak ve sömürüsünü arttırmak için kendine bağlı bir kapitalizm geliştirmekte ve yarı feodal ilişkilerde çözülmelere yol açmaktadır. Öte yandî ve siyasi hakimiyetini pedan yurdumuz üzerindeki iktisaçinlemek için yarı feodal ilişkileri kendine tabi kılmakta ve onların tasfiyesini önlemekte» (Sf. 372)

İlk bakışta «pek diyalektik» gibi gözüken bu söz, gerçekte PDA kaypaklığının ve demagojisinin sayısız örneklerinden biridir. İç dinamiğin önemini ve dış dinamikle olan bağını hiç nazarı dikkate almayan bu sözler, gerçekte Türkiye'de ekonomik gelişme bağımlı kapitalist gelişmenin bu çarpık gidişe uygun olarak prekapitalist sömürüyü tedrici olarak tasfiyesini gören, ama yarı feodal şabloncuğundan vazgeçemediği için de demagojiye başvuran bir anlayışın eseridir. Avrıca Türkiye'de toprak ağalığı ile içiçe geçmiş fakat ondan çok daha güçlü olan tefeci bezirgân sömürüsünün kapitalizmin pazarlama nimetlerinden ve prekapitalizmin tefecilik ve toprak mülkiyetinde ortakçılık, yarıcılık ve kiracılık sömürüsünden yararlanan bir sınıf olduğu ve prekapitalizme bu sömürünün ağırlıklı olarak damgasını vurduğu gereği örtbas edilmeğe çalışılmaktadır.

PDA kaypaklığı bir sonraki paragrafta kendisini daha barizce gösteriyor: «Emperyalizmin tahakkümü altında bulunan ve feodal kalıntıların varlığını sürdürdüğü her geri ülkede..» diye başlayan cümlede, Türkiye'yi de içerdiği için bir genelleme içinde Türkiye'de feodalitenin kalıntı halinde olduğu kabul edilmektedir. Oysa bilim açıkça ispatlamıştır ki, «yarı feodal» terimiyle «feodal kalıntı» terimi aynı şey değildir. Yarı feodal terimi örneğin devrim öncesi Çin'i temsil ederken, feodal kalıntı terimi bugün Türkiye gibi ülkelerdeki kalıntı biçimine indirgenmiş feodaliteyi dile getirir.

Birkaç paragraf sonra PDA yalpalaması şunları söylüyor: «Tarımda kapitalizm gelişmekte ve yarı-feodal yapıyı çözmektedir. Tarımda kapitalistleşme ve traktör kullanılması hızla gelişmektedir. 1950 yılında traktörle ekilebilir toprakların bütün ekilebilir toprakların oranı binde 8 iken, 960'da yüzde 13'e, 970 de ise yüzde 32'ye yükselmiştir» Bu gerçeği kabul eden PDA hemen ertesi paragrafta tekrar zigzag çiziyor: «Türkiye yarı-feodal bir ülkedir Bir yandan öküz ve karasabana dayalı tarım ağırlığını devam ettirmekte, öte yandan traktörün kullanılması gün geçtikçe artmaktadır. Bir yandan kapalı köy ekonomisi varlığını devam ettirmekte, diğer yandan köylüler kapitalist pazara açılmaktadır. Köylüler bir yandan toprak ağaları ve tefeciler tarafından sömürülmekte, yarıfeodal bağımlılıklar altında bulunmakta, diğer yandan ticaret burjuvazisi ve emperyalizm tarafından sömürülmekte, toprağını ve üretim araçlarını kaybetmektedir. Bir yandan bütün köylülük feodal kalıntılara karşı mücadeleye girişmekte, diğer yandan köy proleteryasının mücadelesi filizlenmektedir» (Sf. 374)

Görüldüğü gibi PDA'cılar bu pek diyalektik görünümlü «bir yandan-diğer yandan» cümleleri arasında bir yandan yarı-feodal tezlere göz kırpmakta, öte yandan feodal sömürünün «yarı feodal biçimde değil, kalıntılar biçiminde sürdüğü» gerçeğine açık kapı bırakarak, geri dönüş yapabilmeğe imkân hazırlamaktadır.

Diğer pekçok görüşleri gibi feodalite, köylülük ve kırlarda üretim ilişkileri konusunda tutarsızlıklar, kaypaklıklar içinde PDA'cıların bu konudaki iki yüzlülüklerine daha pekçok örnek göstermek mümkündür. Fakat burada son bir örnek verelim: Yukarıdaki cümlelerin sahipleri, yani tarımda kapitalistleşmeyi vurgulayanlar, iki sayfa sonra, pervasızca şu görüşü ileri sürebiliyorlar: «...Türkiye'de toprakların büyük bölümü toprak ağalarının elinde toplanmış, kapitalizmi değil, toprak ağaları ekonomisini güçlendirmiştir» (Sf. 376) Ve hemen Lenin'den alıntıya bu bilim dışı iddiaları sözde kanıtlıyorlar: «Kır nüfusunun mülksüzleştirilmesi, dolaysız olarak ancak büyük toprak sahiplerini varsıllaştırır» (Lenin)... Dikkat edin» bizim toprak ağaları ekonomisinin, yani feodal ekonominin güçlendiğini ileri sürerken, Lenin'in kullandığı terim «büyük toprak sahipleri»dir. Büyük toprak sahibi denilince bu terimi feodal diye yorumlamak olsa olsa PDA'cıların işi olabilir.

Gerçi PDA'cılar bu açığı da kapamak istercesine hemen şu iddiayı kanıt getirmeden ileri sürüveriyorlar: «Ülkemizde büyük toprak sahipleri hem feodal, hem yarı-feodal hem de kapitalist sömürü biçimlerine başvuruyorlar. Büyük toprak sahipleri içinde kapitalist toprak sahipleri az sayıdadır. Büyük çoğunluğu yarı-feodal niteliklerini devam ettirmektedirler.» Böylelikle PDA'cılar sanayi üretiminin ve tarımda kapitalist işletmelerin üretiminin varlığını önemsemeyerek Türkiye üretim ilişkilerinde yarı-feodaliteyi ispatlamağa çalışırken, tarımdaki kapitalist toprak tekelleşmesini, toprak ağalarının (yarı-feodal ilişkilerini) gelişmesi gibi gösteriyorlar. Yani tarihin çarkı geriye dönüyor, hem kapitalizm hem de feodalite birlikte gelişiyor. Ve yukarıda tarımda kapitalizmin geliştiğini söyleyen PDA, daha sonra toprak ağalarının «geliştiğini» söyleyerek bilime büyük «katkılar» getiriyor. Gene feodaliteden çıkışın ana karakteristiklerinden olan «makinalı tarım, ve pazar için üretim» niteliklerinin gelişmesini yukarıda kabul ettikleri halde daha sonra yarı-feodalitenin güçlendiğini ispatlamak için bu sözleri söylemezmiş gibi davranıyorlar.

PDA, nasıl ki burjuvazi konusunda hem işbirlikçi, hem tekelci hem sanayi hem ticaret burjuvazisi hem de mali sermaye gibi terimlerle «altılı ganyan oynar», ileride bu görüşlerden herhangi birisine kapılanmak için tüm kapıları açık tutuyorsa tarımda üretim ilişkileri alanında da aynı altılı ganyanı koyuyorlar. Hem kapitalistleşmeyi gösteriyorlar, hem toprak ağalığının (yarı-feodalitenin) güçlendiğini söylüyorlar. Biraz ötede tefeci vurguncu tüccar sömürüsünü de vurguyla belirterek bunun toprak ağalığıyla içiçe geçmiş olduğunu belirterek doğrudan tefeciliğe açık kapı bırakıyorlar. Ama hemen sonrasında bankaların ağaları ve tefecileri, vurguncu tüccarları desteklediğini söylerken. Türkiye'de emperyalist burjuvazinin ve tekelci sermayenin temelini de toprak ağalığı ile derebeylik olan ortaklığını, yarı sömürge dönemini feodallik için bir yeni bir çerçeve oluşturuyorlar.

Yarı sömürge, yarı feodal toplum terimi, belirli bir kategoriyi ifade eder. Kapitalizmin bir komprador kapitalizmi, burjuvazinin bir acente burjuvazisi biçiminde varolduğu ve kapitalist mülkiyet ilişkilerinin topluma tayin edici rolü oynamadığı emperyalizmin sömürüsünün komprador veya işbirlikçi burjuvazi aracılığıyla ve feodallerle ortaklık halinde sürdüğü, kırlarda feodal ilişkilerin yaygın olduğu, merkezi otoritenin bir kapitalist devlet biçiminde varolmadığı, kırlardaki Fedal birimlerin başına buyruk yaşadığı böyle bir toplumda, emperyalizmle ilişkiler yarı - sömürge biçimindedir.

Yarı sömürge ve yarı feodal bir toplumda hakim ve belirleyici üretim tarzı kapitalizm değildir. Kapitalizm büyük kentlerde ekndisini gösterir. kırlarda ise geniş feodal sömürü altında pazara açı kolmayan kapalı aile ekonomisi hakimdir. Makinalı tarım çok cılızdır. Böyle bir ülkede emekçi halk hareketinin ana hedefi emperyalizmin işbirlikçisi durumunda olan komprador burjuvazi ve onun ortağı durumundaki feodallerdir.

Bu gibi bir ülkede devrimin belirleyici karakteri anti emperyalist ve anti feodaldir. Çünkü feodal sınıf ülkenin gerek ekonomisinde gerekse politikasında önemli söz sahibidir.

PDA'cılar Türkiye'yi de bu yarı feodal yarı sömürge kategorisine koyarak «şablonculuğa» uygun davrandıklarını sanmaktadırlar. Zaten böyle gülünç taklitçilikler Batı'daki benzeri grupçuklarda da vardır. Bunlar metropol ülkelerde bile anti feodal toprak devrimi peşindedirler.

PDA'cılar Türkiye'deki kapitalist ve prekapitalist ilişkiler bütünlüğünü bunların arasındaki manda kapitalizmin gelişmesini sömürü ortaklığını ve aynı zamanda prekapitalizmin gerilemesini, ve bundan doğan çelişkinin hakim sınıflar arasında yarattığı sürtüşmeleri asla gözönüne almazlar.

Bugün Türkiye'nin üretim ilişkileri yumağında, gerek ekonomi planında, gerekse politik plânda, Türkiye'de hakim karakter kapitalizmdir ve kapitalist sınıfın içinden çıkmış bir finans oligarşisi emperyalizmin yerli baş ortağı olarak Türkiye'nin ekonomisine ve politikasına hakimdir. Türkiyenin toplumsal yapısı tefeci bezirgânlık ve ağalık biçiminde prekapitalist sömürüyü barındırmaktadır ama tefci bezirganlık, bir yarı-feodal katagori değildir. Kaldı ki yerli finans kapital özellikle son 15 yıl icinde hızla güçlenmekte. prekapitalist ortakları üzerindeki üstünlüğünü arttırmakta, pera kapitalist ortaklarını her geçen gün daha da kısıtlamaktadır. Bu sonuç. Türkiye'deki kapitalistlesmenin bir sonucudur. Türkiye'de emekçi halkımızın sosyal mücadelesinin ana hedefinde anti emperyalist ve anti monopilst hedefler çakışmaktadır. Kırlardaki sınıf mücadelesinin hakim karakteri de. PDA cıların ileri sürdükleri gibi feodaliteye karşı değil, tefeci bezirganlığa karşıdır. Kırlardaki anti feodal mücadele tefeci bezirganlığa karşı olan mücadelede somutlanmaktadır. öte yandan Ege'de ve Güney Anadolu'da kırlarda kapitalizm PDA'cıların sandığından çok daha fazla gelişmiştir. Gene orta ve Kuzey Anadolu'da zengin köylünün yanısıra küçük ve orta mülkiyet güçlüdür. Kapalı aile ekonomisi çözülmüştür, pazar için üretim yapılmaktadır. Ama bu pazarlama, feodallerin elinde değil, bü tegorisine giren aynı zamanda yük ölçüde tefeci bezirgânlık ka tefecilik de yapan vurguncu tüccarların eindedir.

PDA'cıarın köylü tutkusu o raddeye varmaktadır ki, zengin köylülüğün emperyalizme ve iş larını savunmaya bile kalkmak birlikçi burjuvaziye karşı çıkar tadırlar. Bu büyük hata da Türkiye'yi devrim öncesi Çin gibi yarı sömürge ve yarı-feodal bir ülke olarak görmenin sonucudur. Çin devrim şartlarında gerek emperyalizm ve komprador burjuvazi, gerekse büyük feodaller tarafından baskı altında tutulan zengin köylünün bir kesimini milli burjuva kapsamına almak, en azından tarafsızlaştırmak amacıyla, Çin işçi sınıfı partisi bu kesimin o şartlardaki özel durumunu gözönüne almıştı. Şimdi aynı koşulları Türkiye'ye adapte etmeğe çalışan PDA'cılar, Türkiye'de zengin köylülüğün de çıkarlarını davunarak, onları da cepheye dahil ederek gülünç duruma düşmektedirler. DA'cılar zengin köylülük hakkında şu yanlış tahlilleri getirmektedir:

«Zengin köylüler, köy burjuvazisini temsil etmektedirler. Kapitalizm geliştikçe, köylülüğün çeşitli sınıflara parçalanması sonucu küçük bir azınık olarak ortaya çıkmışlardır. Esas olarak tarım işçilerini ve yoksul köylüleri ücretli işgücü yoluyla sömürmektedirler. Bir kısmı ken

Bütün köylü nüfusunun yüzde 3'ünü meydana getiren zengin köylüler ürünlerini kapitalist pazarda mümkün olduğu kadar yüksek fiyattan satmak isterler. Oysa vurguncu tüccarlar, emperyalist şirketler ve devlet tekeli fiyatları daima düşürür. Diğer taraftan zengin köylüler tarım araçları, gübre, benzin, ilaç gibi sanayi mallarını piyasadan alırken, kârlarının bir kısmını emperyalizme ve büyük burjuvaziye kaptırırlar. Bütün sebeplerle, zengin köylülerin emperyalizmle ve işbirlikçi burjuvaziyle çelişmeleri vardır.»

Böylece PDA'cılar. zengin köylülerin haklarını emperyalizme ve işbirlikçilere karşı savunduklarını söylemektedirler. Ve gene bir el çabukluğuyla bu kesimin köylülüğü nüfusça % 3'ünü meydana getirdiğini söylüyorlar, ama bu % 3 nüfusun, topraklarım % kaçına sahip olduğuna hiç değinmiyorlar.

Bilindiği gibi, zengin köylüler, kırsal kesimin en tutucu güçleri arasındadır. Rusya'da kulaklar adını alan bu kesim karşı devrimin en önde gelen güçleri arasında olmuştur. Bugün de Türkiye'de zengin köylülük özellikle DP'de ve AP'nin gövdesinde ve bir miktar da MSP'de bulunmaktadır. Türkiye'de zengin köylülük PDA'cıların ileri sürdüğü gibi emperyalizm karşısında aciz kalmış mağdur bir zümre değildir. Gene bu vurguncu tüccardan çok ayrı bir güç de değildir. Zengin köylüler çoğu tefecilikle ve vurguncu tüccarlıkla aynı kategorinin içindedir.

Bunların çelişkisi tefeci bezirganlıkla vurguncu tüccarla değil, olsa olsa giderek güçlenmekte olan tekelci sermaye iledir. Ama bu çelişki, hakim sınıfların çıkar kavgalarından ve sömürüden pay alma yarışından doğan bir çelişkidir. Eskiden tek bir partide AP'de temsil edilen finans kapital ve tefeci - bezirgan - ağa ortaklığının bugün birkaç partiye bölünmüş olmasının nedeni de zaten budur. Ve zengin köylülük bu çıkar çatışmasının yanısıra, işçi sınıfının en büyük düşmanları arasındadır. Bu gerçek 12 Mart öncesinde ve sonrasında açıkça görülmüştür.

Zengin köylülerin, yani kulakların çıkarlarını savunmak sosyalistlere düşmez.

PDA'cıların bu sapıklığı bir yanıyla Çin modeli saploncılığı ise, diğer yanıyla köylü devrimciliğinin ve kuyrukçuluğunun kaçınılmaz sonucudur. Nitekim tarihte Narodnikler olarak yola çıkan köylü devrimcileri, zamanla aralarında yiğit unsurları kaybedip ama buna rağmen köylü çıkarlarını savunarak yanlış yollarına devam etmişlerdir, SR'lerin partisi zamanla yoksul ve küçük ya da orta köylülüğün çıkarlarını savunmağı terketmiş, zengin köylünün (kulakların) çıkarlarını savunan gerici ve karşı devrimci bir parti haline gelmiştir.

Bu konuyu kapatmadan önce çok önemli bir noktaya daha değinmemiz gerekiyor. PDA'cılar köyü kuyrukçuluğunun bir sonucu olarak toprak programlarında anti - leninist bir tutuma girmişlerdir:

«Toprak devriminin uygulanmasını ve toprak dağıtımı işini köylü komiteleri yürütecektir. Tarım işçileri, yoksul köylüler, orta halli ve zengin köylüler her köyde köylü komitesini seçimle kuracaklardır. Köylü komitesinin çoğunluğu tarım işçileri ve yoksul köylülerden meydana gelecektir.» (sf. 396).

Oysa toprak dağıtımı komitelerinin tamamen topraksız köylülerden kurulması gerektiği bilimsel teorinin toprak programında açıkça konulmuştur. Burada «çoğunluk» vurgulaması yapmak yeterli değildir. Toprak reformunu yapacak köylü komitelerinde mülkiyetli köylülerin yeri yoktur. Bu görüş, yukarıda sözünü ettiğimiz ve kırlarda küçük ve orta mülkiyetli köylüye dayanarak «devrimcilik» yapmak isteyen ve giderek işçi sınıfının karşısında karşı - devrimci bir tutuma giden köylü kuyrukçularının, Lenin tarafından çoktan mahkûm edilmiş görüşleridir.

FAŞİSTLER BİR İŞÇİYE İŞKENCE YAPTILAR

(Baştarafı 1. Sayfada)

«Ben Muş'un Varto ilçesindenim. Babam depremde öldü. Ben çok zor şartlar altında liseyi bitirip Üniversiteye girdim. Ancak çok yoksuldum. Aynı zamanda çalışmak zorundaydım. İbrahim Etem Fabrikasına işçi girdim. Fabrikanın Halkla İlişkiler Müdürü Nihat Gümüşoğlu beni bir telefonla Edirnekapı Yurdu'na yerleştirdi. Ben ilerici gazeteleri, Kimya - İş Sendikasının çıkardığı gazeteyi devamlı okurum. Bir gece kaldığım yurtta faşistler gelip beni alt kata bodruma indirdiler. Bana kimlerin ajanı olduğumu sordular. Söyleyecek bir şeyim yoktu. Bu yüzden sabaha kadar işkence yaptılar. Ben bayıldıkça soğuk su döküp ayıltıyor ve gene dövüyorlardı. Ben gene bir şey söylemeyince, elimden iki kâğıt aldılar. Birinde «Yurttan kendi isteğimle ayrıldığımı» belirtiyordum (!). Diğerinde ise «kendi isteğimle intihar ettiğimi.... Beni ellerim bağlı vaziyetle bir Murat arabaya bindirdiler ve surlara doğru götürmeye başladılar. Burada bir fırsatını bulup kaçtım. Başvurduğum karakolda bana işkence edenlerin başı olan ve öldürülmemi emreden Edirnekapı Öğrenci Yurdu Başkanı Sıtkı Turan'ı teşhis ettim. Ama ne ona bir şey yapıldı, ne de diğerlerine. Bana da polisler «ifadeni aldık, gidebilirsin» dediler.

Sabri Karakaş'ın anlattıkları kısaca bunlar. Karakaş'ın kendisini işe aldırdığını ve Edirnekapı Yurduna yerleştirdiğini daha sonra da ilerici fikirler beslediği için işten kovdurttuğunu söylediği Nihat Gümüşoğlu, emekli bir albaydır. Ordu faal görevde iken 12 Mart sonrasında devrimci avına çıkan timlerde görev almıştır. Ulaş Bardakçı'yı vuran kurşun da onun silâhından çıkmıştır.

Yukarıdaki olay bize faşistlerin militan olarak yetiştirmek istedikleri genç ve yoksul Anadolu çocuklarını, emellerine âlet edemedikleri zaman nasıl gaddarlaştıklarını, cinayet işlemeye kadar gittiklerini olanca açıklığı ile gösteriyor. En haklı demokratik yayın ve faaliyetler hakkında gözü kapalı 141. maddeyi işletip gizli örgüt suçlamasını yapanlar ise faşistlerin bu durumuna sadece seyirci kalıyor, hattâ onları destekliyorlar.

Faşistler bir kardeşimizi daha öldürdü

(Baştarafı 1. sayfada)

hâlâ bulunamamışken (!), faşistler şimdi bir yeni cinayet daha işlediler Hesabı sorulacak, mutlaka sorulacak olan bir cinayet daha. Ankara'da faşist komandoların saldırıları bu kadarla da kalmadı. Sabahtan Siyasal Bilgiler Fakültesine, daha sonra DTCF'ye. Turiz mve Mühendislik Yüksek Okuluna ve Yükseliş Yüksek Okuluna da saldırdılar. 16 arkadaşımız yaralandı. 30 kişi ise gözaltına alındı. Gözaltına alınanların bir kısmı saldırıya uğrayan devrimci kardeşlerimiz.

KİTLE baskıya hazırlandığı sırada alınabilen bu bilgiler parlamenter faşizmin nasıl karanlık oyunlar plânladığını kanıtlıyor. Faşizmin nasıl yeni cinayetler peşinde olduğunu gösteriyor. Ama bilmedikleri bir şey var: Ne bu saldırılar demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm mücadelemizi engelleyebilir, ne de bu cinayetler hesabı sorulmadan kalacaktır.

SOSYALİZMİN TEMEL KAVRAMLARI

BANKA SERMAYESİ, FAİZ VE HAYALİ SERMAYE

Artı — değerin en önemli biçiminin ve kısmının kapitalist kâr olduğunu geçen yazımızda görmüştük. Fakat üretim sürecinde ödenmemiş emeğin ürettiği artı — değerin hepsi kapitaliste gitmez. Kapiyalistin artı — değerden aldığı pay onun kârı olur, artı — değerin başka bir kısmı ise faiz şeklini alır. (Artı değerin üçüncü kısmını, toprak rantını gelecek yazımızda inceleyeceğiz.)

Faiz nedir ve nasıl ortaya çıkar? Bu hafta bunu açıklamaya çalışacağız. Kapitalistlerin elinde geçici olarak serbest para — sermaye birikir. Örneğin her kapitalist her yıl amortisman payları ayırmak zorundadır. Yani elindeki üretim araçları kullanılmaz hale geldiğinde yenilerini alabilmek için elinde hazır parası olması gerekir. Bunu sağlamak için ayrılan fonlara amortisman payları denir. Kapitalist bu payları her yıl biriktirir, ama örneğin beş yıl sonra kullanır. Bu para beş yıl süreyle ona lâzım olmaz. Öte yandan kapitalistin elinde başka para sermayeler de geçici olarak birikir. Örneğin, kapitalist üretim için gerekli hammaddeleri altı ayda bir alıyor olabilir, yani hammadde için ancak altı ayda bir ödeme yapmak zorundadır. Halbuki fabrikasında üretilen malları her ay piyasaya sürüyor, yani her ay para alabiliyor olabilir. Demek ki bir kısım para altı ay sonra hammadde almak için elinde birikiyor olabilir.

İşte kapitalistlerin elinde böyle geçici olarak ortaya çıkan sermayeye, serbest para — sermaye denir. Fakat kapitalist bu paraları lâzım olacakları zamana kadar hiç kullanmadan saklar mı? Tabiî ki hayır, çünkü bu durum sermayenin mümkün olduğu kadar çok değerlendirilmesi, mümkün olduğu kadar çok artı - değer sömürmesi kuralına ve kapitalistlerin yapısına aykırıdır. Kapitalist bu yüzden elindeki bu sermayeleri başka kapitalistlere ödünç vererek değerlendirir. Elindeki sermayeyi geçici olarak başka kapitalistlerin kullanımına verir.

Sahibi tarafından belli bir ödeme karşılığı başka kapitalistlerin kullanımına verilen sermayeye ödünç verilen sermaye denir. Bu tip sermayenin özelliği üretimde sahibi tarafından değil de, başka kapitalist tarafından kullanılmasıdır.

Ödünç alan kapitalist, sermaye birikimini ve dolayısıyla artı — değer sömürüsünü artırmak için bu işleme girer.

FAİZ NEDİR?

Görüyoruz ki iki kapitalist arasında bir nevi alış - veriş yapılmaktadır. Bir tanesi elindeki, o anda kendi işine yaramıyan sermayeyi belli bir ödeme karşılığında diğerine vermektedir. Burada ödünç verilen para — sermaye bir çeşit mal (meta) görünümü kazanmaktadır. Fakat her mal değişiminde, satın alınan malın karşılığı para ile ödenirdi. Burada bu iş nasıl olacaktır?. Paranın para olarak fiyatı nasıl olacaktır? Malların değişimi, her malın pazarda kendi değerine satılması şeklinde oluyordu. Şimdi para da, ki kendisi bir değerdir, kendi değerinde alınıp satılsa, para karşılığında değiştirilse, bundan ne alıcı ne de satıcı kâr edecektir. Bu yüzden bu farklı malın, yani para - sermayenin iki kapitalist arasında alınıp satılması ödünç farklı şekilde olur. Bu değişim ödünç verme ve ödünç alma şeklinde olur. Ödüç veren kapitalist kendine ait sermayenin kullanım değerini diğer kapitaliste devreder, fakat sermayenin sahibi olmaya devam eder. Ödünç alan kapitalist ise. sermayenin sadece kullanım değerini devralır ve bunu üretici sermayeye çevirir, yani ücretli işçilerin sömürülmesinde ve artı — değer yaratılmasında kullanır. Sonra da ödünç aldığı sermayeyi sahibine geri verir, fakat elde ettiği artı - değerin bir kısmını da bu kapitaliste vermek zorundadır. İşte artı — değerin bu kısmına faiz deniz.

Faiz, bu alış verişte ödünç verilen sermayenin fiyatı imiş gibi görünmektedir. Kapitalist diğer kapitaliste sermaye sağlamış, o da işletme yeteneğiyle bunu değerlendirmiş ve kâr sağlamış. sermaye sahibine de sermayesinin fiyatını bu kârdan ödemiştir. Görünüşte ve burjuvazinin yorumunda durum böyledir. Bu sayede artı — değer sömürüsü gizlemek istenmektedir.

Bu alış verişten her iki tarafta kârlı çıkmaktadır. Ödünç alan kapitalist, işçileri sömürmede kullanacağı sermayeyi artırmak ve böylece daha fazla artı - değer elde etme imkânına kavuşmakta, ödünç veren kapitalist ise, üretilen artı - değerden faiz kadar pay almak ve böylece sermayesini fazlalaştırmak imkânına kavuşmaktadır.

Görüyoruz ki, faiz tamamen artı - değerin bir parçasıdır, üretim sürecinde işçiler tarafından yaratılmaktadır. Burjuvazi bu geçeği saklamak için çeşitli yalanlar uydurur. Faizin sermayenin kendiliğinden yarattığı bir değer olduğunu, kârın ise bu sermayeyi ustalıkla kullanan kapitalist işlermecinin özel yeteneklerinin bir sonucu olduğunu ve işçilerin bu işte hiç de önemli olmadıklarını söylerler. Halbuki faizin kaynağı, diğer bütün değerlerin kaynağı gibi emektir.

Ödünç veren sermaye sahibi için önemli olan parası karşılığında ne kadar faiz alacağıdır. O her zaman parasını en fazla faiz alacağı yere ödünç vermek ister. Bu yüzden kapitalist ekonomide ödünç verilen sermayeye olan oranı çok önemlidir. Bu oranın yüzde olarak ifadesine faiz oranı denir. Faiz oranının ne kadar olacağını rekabet mücadelesi sermaye piyasasındaki sermaye arz ve talebi belirler. Günümüzde kapitalist dünyada faiz oranları sürekli bir sallantı ve dengesizlik içindedir, kapitalist ekonominin bunalımına paralel olarak faiz oranları sürekli değişmekte ve kapitalistlerin istikrarlı bir üretim düzeni kurmalarını engellemektedir. Bu durum diğer yandan da spekülasyonu körüklemektedir.

KREDİ VE BANKALAR

Sermaye ödünç verilip alınması kapitalist ekonomide bankalar vasıtasıyla gerçekleşir. Bankalar gerek kapitalistlerin elindeki atıl sermayeleri gerekse diğer toplumsal sınıf ve tabakalardan insanların elindeki küçük para — sermayeleri toplarlar ve bunları kapitalistlere kredi olarak dağıtırlar. Para sahiplerine bankalar tarafından belli bir faiz ödenir. Öteyandan bankalar kredi verdikleri kapitalistlerden bu kredi karşılığında gene belli bir faiz alırlar. İki faiz miktarı arasındaki fark da bankanın kârı olur.

Bugün bankalar kapitalist ekonominin kalp atışlarının en açık bir şekilde duyulduğu yerler olmuştur. Hiçbir kapitalist artık banka kredileri olmadan üretim yapamaz hale gelmiştir. Gelişen üretim şartları kapitalistlerin yalnızca kendilerine ait sermayelerle üretimi sürdürmelerine imkân vermemekte, onları sürekli banka kredilerine bağlı bir hale getirmektedir. Öteyandan bankalara ödünç veren kişiler bu paraların nasıl kullanılacağı hakkında hiç bir şekilde söz sahibi olamamaktadırlar, onlar ancak belli oranda faiz almakla yetinmek zorundadırlar. Halbuki bankaların kredi vermede kullandıkları sermayenin ancak çok küçük bir kısmı kendilerine aittir, gerisi başkalarından faiz karşılığı ödünç aldıkları «tasarruflardan» oluşur. Bankalar böylece az bir sermaye ile çok büyük sermayelerin nasıl kullanılacağı, kimlere kredi olarak dağıtılacağı konusunda büyük söz sahibi olmaktadırlar. Bankalardaki işlemler sırasında, para alıp verme olaylarında hiçbir değer ve artı değer üretilmediği açıktır. Görülüyor ki bankaların bütün gelirleri işçilerin ürettiği artı değerden faiz şeklinde pay alarak gerçekleştirilmektedir. Ve bu bankalar Lenin'in dediği gibi «ülkenin bütün ekonomi hayatının bağımlı olduğu kurumlar» dır.

HİSSE SENETLERİ VE HAYALİ SERMAYE

Kapitalist ekonominin gelişmesiyle, sermayesi tek bir kapitaliste ait olan şirketler ortaya çıkmıştır. Anonim şirketler adı verilen bu şirketler zamanla gerek üretim gerekse ticaret ve bankacılık alanlarında egemenlik kurdular.

Anonim şirketler, birçok sermaye sahibinin birleşmesinden oluşur. Her sermaye sahibi şirkete yatırdığı sermaye kadar hisse senedi sahibidir. Bu hisse senedini elinde bulunduran kimse, şirketin kârından elindeki senedin değeri oranında pay alır ve şirketin işlerinde söz sahibi olur. Hisse senetlerinin satışıyla sağlanan sermaye ise tamamen şirkete ait olur. Bu durumda şirket bir nevi sermaye ödünç alan, şirkete sermaye yatıran kişi de sermaye ödünç veren durumundadır.

Her hissedar sahip olduğu hisse oranında şirketin yöneticilerinin seçilmesinde oy hakkına sahiptir. Bu durumda en fazla sermayeye sahip olan hissedar ya da hissedar grubu yönetimde tayin edicilerin seçiminde şirketin büyük hissedarlarının işbirliği yapması da olağandır. Öteyandan çeşitli büyük sermaye sahipleri arasında anonim şirketlerinin yönetimini ele geçirmek için sürekli bir rekabet ve mücadele vardır. Her kapitalist. ya da günümüzde finans grubu şirketlerin içinde önemli sayıda hisse senedini ele geçirerek yönetimde söz hakkına sahip olmaya çalışır. Şirketlerin hisse senetleri piyasada serbestçe alınıp satılabilir. Bu işlem kapitalist ülkelerde borsalarda yapılır. Hisse senetleri bankalara da yatırılabilir ve bu durumda sermaye muamelesi görür.

Hisse senedi. tahvil. ipotek gibi kredi mekanizması sonucu doğan ve sahiplerine faiz getiren sermayeye Marks hayali sermaye demiştir. Bütün bu şeyler piyasada alınıp satılan kağıtlar şeklindedir. Ve bunların fiyatlarının belirlenmesi faiz oranlarına sıkı sıkıya bağlıdır. Hayali sermayenin fiilen işletilen sanayi sermayesi ile hiçbir doğrudan bağlantısı yoktur. Sanayi sermayesi belirli bir işleve sahip sermayedir. Kanunları değer kanunu tarafından belirlenir. Halbuki hayali sermaye ancak mülk şeklinde bir sermayedir. Hareketi gerçek sermaye hareketine dolaylı olarak bağlıdır. ve faiz oranlarının hareketine karışı son derece duyarlıdır. Bu durum hisse senetlerinin borsalardaki fiyatları düştüğünde başgösteren paniklerde açık bir şekilde gözlenir. Gerçek sermayeler oldukları yerde dururken, hayali sermaye büyük değer kaybına uğrar. Piyasa allak bullak olu. Gerçek ve hayali sermayeler birbirlerine ters doğrultuda karşı karşıya gelirler. Bu durum ise kapitalist ekonomide ardı arkası kesilmek bilmeyen sürekli enflasyon ve buhranlarla tam bir kargaşalık ve ekonomik anarşi ortamı yaratmaktadır.

KİTLE ikinci yılına başlıyor

KİTLE bu sayısıyla ikinci yılına basıyor. İlk sayısı 27 Mart 1974'de çıkmıştı. Ocak 1974'de yayımlanmaya başlayan İLKE dergisinden sonra, işçi sınıfı sosyalizmin çizgisinde, bir yandan demokrasi mücadelesi verirken bir yandan da en acil görevi, örgütlenme ve işçi sınıfının partisinin kurulması görevini öne çıkaran ilk gazeteydi.

KİTLE'nin birinci sayısında ana yazı «Niçin Sosyalist Parti?» yazısıydı. Sonraki sayılarda da parti sorunu çeşitli yönleriyle işlendi. KİTLE ilk sayısından bu yana dağınıklıkla mücadele edip ilkeli birlikler üzerinde toparlanmayı örgütü ve örgütlü mücadeleyi önerdi. Bu konuda şiarı «ilkelerde savaş devrimci kardeşlik» oldu.

Bizce, KİTLE'nin geçmis bir yılını değerlendirirken, onu örgütlü ve ilkeli toparlanma ve demokrasi mücadelesi açılarından değerlendirmek yerinde olacaktır. Bu açılardan KİTLE'nin payına düşeni başarıyla yerine getirdiği inancındayız. Bir yıllık çizgisini bir bütün olarak değerlendirdeğimizde, bu çizgi bağımsızlık - demokrasi - sosyalizm çizgisidir, halkımızın iş, ekmek, hürriyet mücadelesi çizgisidir. Ve bu mücadele verilirken, ne küçük burjuvanın kendi kendini tatmine yönelen keskinliklerine gidilmiş ve provokasyonlara çanak açılmış, ne de sığ bir popülizme yetinip, tavizkâr bir politika izlenmiştir. KİTLE bağımsızlık —demokrasi— sosyalizm mücadelesinin işçi sınıfının öncülüğünde kitlelerle en sıkı bağlar kurarak uzun, sabırlı ve örgütlü bir şekilde verilebileceğine inananların tavrını çizgisini ve üslûbunu yansıtmıştır. Keskin küçük burjuvanın kendini tatmin ve küçücük hayatını eskisi gibi devam ettirirken bir yandan da «devrimbaz»lık yapma aracı olmamış, bundan şiddetle kaçınmıştır. Görevinin, bir yandan sosyalist kadrolara seslenirken bir yandan da kitleler arasında ajitasyon - propagandayı sürdürmek olduğunu kavramıştır. KİTLE Anadolu'nun bütün illerinde ve ilçelerinde satılan, okunan bir gazetedir. Haftada 17 bin KİTLE dağıtılmakta, çoğu yerde, bir ilçeye, bir köye gidebilen tek bir gazete orada elden ele dolaşmaktadır. Bunları söylemekteki amacımız KİTLE'nin sadece daracık kadrolar arasında okunan birkaç binlik etki alanı olan bir gazete olmadığı: Türkiye şartlarında ve Türkiye sosyalist hareketinin bugünkü gelişme ve örgütlenme seviyesinde mümkün olan en geniş kitlelere seslendiğidir.

Bu durum KİTLE'ye, ikili bir görev ve dolayısıyla da ikili bir yapı yüklemiştir. Bir yandan teorik - ideolojik konulara değinen ,ustaların görüşlerinin ve yazılarının yer aldığı, teorik konuları işleyen kadroların ilkeli birliğini sağlamak amacıyla onlara seslenen bir gazete olmak; öte yandan da ajitasyona dönük, bilhassa işçileri ve diğer emeklileri sosyalizme kazandıracak sosyalizmin biliminin gösterdiği şekilde ajitasyonla içiçe propaganda da sürdürebilecek bir yayım olmak... Bu ikili yapı ve görev, KİTLE'de çoğu zaman yadırgatıcı olmuştur.

KİTLE'ye yöneltilen en önemli —ve şartlar hesaba katılmazsa doğru— eleştirilerden biri budur. «Ne kuş, ne deve» olan bir gazete... Ama hem kuşa hemde deveye ihtiyaç varsa ne yapılacak? Gerçekten de mizanpaj'ından başlıklarına, yazılarının üslûbundan konularına kadar farklı bir ajitasyon gazetesi zorunlu görünmektedir. Öte yandan ... bir başka yayın da aynı derecede zorunludur. Ancak, özellikle maddi şartlar, ve yayın işlerinde uzmanlaşmış insan malzemesi iki ayrı yayına imkân vermediğinden, bu gereklilik bilindiği halde, iki görevin birleştirilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. KİTLE'nin bu durumda, zaman zaman iki yapının birbirine karıştığı, ya kadroları ya da kitleleri yadırgatan bir görünüm kazandığı olmuştur. Yine de, baştan beri izleyenler, KİTLE'nin yavaş yavaş oturduğunu, belli bir iç tutarlılık kazandığını ... ortaya çıktığını görebilirler. Bu oluşum, kendini ... kazanma süreci hâlâ da devam etmektedir. Öte yandan ağırlıklı olarak ajitasyona dönük mahalli ajitasyon gazeteleri, işçi gazeteleri çıkarılabildiği zaman KİTLE'nin ikili yapısı da sona erecektir.

KİTLE'NİN ÇİZGİSİ

Bir yılın değerlendirmesini, yaparken, yayını genel çizgisiyle, süreklilik taşıyan temel çizgisiyle ele almak gerekir. Bu açıdan, ayrıntılara kapılmadan ele alındığında KİTLE'nin çizgisi sömürücü egemen sınıflara onların dış ortaklarına, demokrasi ve bağımsızlık düşmanlarına karşı mücadele çizgisi olmuştur. Yani bağımsızlık — demokrasi — sosyalizm çizgisi olmuştur. KİTLE faşizme ve provalarına karşı, anti demokratik yasa ve uygulamalarına karşı mücadele etmiştir. KİTLE burjuvazinin «tabu» haline getirdiği ilkeler ve kavramlar için mücadele etmiş dünya sosyalist sisteminin uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş savaşlarının ayrılmaz bir bütün olduğunu savunmuştur.

KİTLE işçi sınıfının ekonomik demokratik mücadelesi yönünde, bu mücadeleyi daha ileri götürmek, güçlendirmek daha bilinçli ve politik özlü kılmak için mücadele etmiştir. Tek başına bir referandum mücadelesi bunun örneğidir. Nihayet KİTLE, örgüt için, işçi sınıfının bağımsız siyasal örgütlenmesi ve bu örgütlenmenin güçlendirilmesi için mücadele etmiştir, etmektedir.

Olayları içinden görmek her zaman aydınlatıcı olamıyor. KİTLE'ye, onu Anadolu'nun en unutulmuş kasabasında okuyanların gözüyle, fabrikalarda direnen işçilerin gözüyle, iş - ekmek - hürriyet mücadelesi veren emekçi kitlelerin gözüyle ve bir yılın bütünlüğünü kavramaya çalışarak baktığımızda, bir yıllık mücadelenin bıraktığı birikim ortaya çıkar, gazetenin görevini yerine getirdiği ortaya çıkar.

Olayı bütünlüğü içinde değerlendirmek, bir çizgiyi bütünlüğü içinde değerlendirmek, onun içinden cımbızla satır veya ayrıntı yakalamak değil, o çizgiyi bütün olarak kavramaktır. Bu gözle baktığımızda KİTLE'nin çizgisi bağımsızlık —demokrasi— sosyalizm çizgisi olmuştur. İşçi sınıfı öncülüğünde emekçi halkın iktidarı için mücadele olmuştur ve ... kitlelere siyasal gerçekleri açıklayarak ve sosyalizmin bilimini götürerek onları daha ileri bilinç düzeylerine yükseltmeyi amaçlayan bir çizgi olmuştur. Bir yılın bilânçosu yapılırken KİTLE'ye sosyalistçe yaklaşırsa, bir yayın organını sosyalistçe değerlendirme, ancak çizginin bütünlüğünün ve hedefin değerlendirilmesiyle mümkün olur.

Bu genel işçi sınıfı çizgisi içinde, bağımsızlık - demokrasi - sosyalizm mücadelesi sürdürülürken hatalar, eksikler olmamış mıdır? Olmuştur şüphesiz ve bu hataları, eksikleri asla atlama, ... sayma niyetinde değiliz.

KİTLE, baştan beri koyduğu amaca ve ilkelerine uygun olarak, Sosyalist Parti ve Parti içinde derlenme sorununu en acil görev olarak kabul etmiş, bunun sonucunda kurulmuş bulunan partinin, Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin çizgisini ve ilkelerini benimsemiştir. Parti kuruluktan ve gerek dış gerekse iç örgütlenmesinde adımlar atmaya başladıktan sonra, KİTLE Parti'nin resmi merkez organı olmamakla birlikte, Partinin görüşlerini, çizgisini büyük ölçüde yansıtmıştır. ... sonraki aylarda, Parti ile daha organik bağlar kurulmasının yolları denenmiş imkânlar ölçüsünde en iyi modeller bulunmaya çalışılmıştır. KİTLE gittikçe daha düzenli, daha organik, hata ları eksiklere daha az imkân veren bir işlerlik kazandırılması yolunda önemli adımlar atılmıştır.

Türkiye'de sosyalist hareketin içinde bulunduğu şartlarda. bir yayın organının «küçük dükkân» veya «yuvar» şeklinde gelişmesinin yararsız hatta zararlı ve kişisel emelleri tatminden öte, entelektüel uğraş olmaktan öteye gidemeyeceğine inanan KİTLE, Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin genel çizgisini yansıtmaya devam edecektir.

Bu yüzden, Parti'nin örneğin «CHP» veya «Kıbrıs» konularındaki genel politikası KİTLE'de yansıtılmıştır. Bu politikaları genel çizgileriyle yansıtan KİTLE, bir yılının değerlendirmesini yaparken bu konuların eleştirisine, öz eleştirisine parti politikası olmaları yönünden girmektedir. KİTLE'de, Parti'nin bu konudaki, tavırları ve yeni kararları —olduğu— yansıyacaktır.

Ancak KİTLE'nin 18. yasındaki sıkıyönetimle ilgili «Demokratik güçler bu sınavı da başarıya vereceklir» yazısı ve 19. sayısındaki grevlerle ilgili «Grevler başlamalıdır» yazıları KİTLE'nin genel çizgisini yansıtmadığı gibi Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin çizgisini de hiç yansıtmamaktadır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ve KİTLE, gerek bu yazılardan önce, aynı konulardaki başka yazılarında gerekse daha sonraki (söz konusu yazıların çıkmasından hemen sonraki) ve daha sonraki sayılarda bu yanlış yazıları ve yazılarında Sıkıyönetimlere şiddetle karşı çıkmışlar, grevlerin ise, her ne hal ve şart altında olursa olsun engellenemeyeceğini belirtmişlerdir. 18 ve 19. sayılarda çıkan iki yazı bu genel işçi sınıfı çizgisinin dışında ve onunla taban tabana ... bir tavır yansıtan yazılardır. O dönemlerdeki belli bir yanlış işleyiş içinde ortaya çıkan bu iki yazı, zaten hemen ardından gelen aynı konudaki yazılarla da çelişki halindedir. Bu iki yazının aynı konuda doğru tavrı ortaya koyan yazılarla yetinilmeyip hemen ertesi sayılarda doğrudan eleştirisinin yapılmaması KİTLE'nin bir yılı değerlendirilirken «hatalar» hanesine yazılması gereken bir hatadır. Ancak, bu konuda özeleştiri ve eleştiri yaparken, yine gözden kaçırılmaması gereken nokta gerçek değerlendirmenin genel çizgi gözönünde bulundurularak yapılması gereğidir.

52 hafta, çeşitli güçlükler ve imkânsızlıklar içinde çıkarılmış olan KİTLE'de eksik ve hataların olacağı da tabiidir. Ancak hatalarının giderek azaltılması, giderek daha iyi işleyen bir mekanizmaya kavuşturulması çalıştığımız için umutluyuz. Öte yandan, örgüt bilinci içinde, Parti çizgisini mümkün olduğunca yansıtmaya çalışmanın da, işçi sınıfının mücadelesi adına eksik ve hataların yanında çok büyük bir olumluluk olarak kabul ediyoruz.

KİTLE'nin yayın hayatına, bağımsızlık —demokrasi— sosyalizm mücadelesinden sapmadan halkımızın iş - emek - hürriyet mücadelesi ile içice, üzerinde yoğunlaştırılmış olan çeşitli baskılardan (davalar, soruşturmalar, toplatma kararları, güvenlik mahkemesi sorguları) yılmadan Parti'yi ve Partili mücadeleyi esas alarak devam edecektir. Ve ikinci yılının sonunda geçmiş yılını değerlendirirken eksik ve hatalarının bu yılkinden çok daha az olacağına inancımız tamdır.

PARLAMENTER FAŞİZM

(Baştarafı 2 nci sayfada)

Brandt'tan sonra Wilson'la yaptığı konuşmalar, «Türkiye'ye özgü sosyal demokrasi»nin Avrupa sosyal demokrasisiyle gelecekteki ilişkilerini simgeliyordu.

Geçtiğimiz çarşamba günü Türkiye'ye dönen Ecevit, belki pek beklemediği bir durumla karşılaştı ve son bir manevra olarak, DP'nin bölünmemesi için, 12 Ekim'den önce seçimlere gidilmeyeceğini, CHP'nin 12 Ekim'den önce seçim önergesini de geri alabileceğini kuvvetle belirtti. Bu, bir DP + teknokratlar hükümeti olursa, buna bir süre hükümette kalma imkânı tanınacağı anlamına geliyordu. Ancak bu manevranın fayda vermediği hemen ertesi günü 9'ların ayrılmasıyla görüldü. Bundan dört beş ay önce, Ecevit'in Bozbeyli ile görüşmelerde, Haziran seçimlerindeki ısrarı ve bu konuda taviz vermemesine karşılık, son konuşması «beklenmedik» gelişmelerin yol açtığı bir taviz sayılabilirdi.

Bu siyasal gelişmeler sırasında, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde, sıkıyönetim yasalarına rağmen işçi sınıfının mücadelesinin sertleştiği de gözlenmekteydi. Gittikçe bilinçlenen tabanın kaymasını engellemek umuduyla, bir süreden beri «kuru sıkı» sert çıkışlar yapan Türk-İş Genel Başkanı Halil Tunç, geçtiğimiz hafta başında 1975'de sert ve hırçın bir yol izleyeceklerini bildiriyor ve şöyle diyordu: «Şimdiye kadar ülkemizin siyasal kaderine hakim olmuş mutlu azınlık, yani egemen çevreler, sömürülerini devam ettirebilmek için, şimdi de Türk işçi hareketini zayıflatmak, toplu sözleşme düzenini yıkmak, demokrasiye son verip, faşist bir sömürü düzeni özlemi içindedirler. İşçi düşmanı mutlu azınlık, bu plânlarını uygulamak için, mülkiyet hakkını kendisine paravan seçmiştir. Ancak mülkiyet hakkı kavramı artık değişmiştir. Çağımızda mülkiyet hakkı artık dokunulmaz değildir...» Bu sözlerine ek olarak da, DİSK'in Türk-İş'ten zerre koparamıyacağını söyleyerek bu kuruluşa «hayat hakkı tanımayacaklarını bildiriyor: böylece o sert konuşmaların kendi tabanını koruma amacı taşıdığını bir kere daha belli ediyordu. Pazar günü İzmir'de yapılan lokavtı protesto yürüyüşünde de, «İşverenler lokavt yapsa bile yaptırmayacağız. İşyerini terk etmeyeceksiniz. Üretime sizler devam edeceksiniz» diyordu.

Halil Tunç'un bu sözleri, aslında Türkiye'de işçi sınıfının vardığı bilinçlenme noktasını ve işçi sınıfının uyanışının Tunç gibi bir sarı sendikacıyı bile neler söylemeye mecbur ettiğini gösteriyordu. Sermaye çevrelerinin tepkisi aynı ölçüde ağır oldu. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı ve Tekstil İşverenleri Sendikası Genel Başkanı Halit Narin. burjuva protokol kanunlarını çiğneyerek doğrudan Cumhurbaşkanı'na başvurdu, «Teksil işkolundaki kriz sürerken ve Türk-İş Genel Başkanı «Kutsal mülkiyet» hakkının özüne darbe vururken, yetkililerin seyirci kalması yüzünden fabrikalarımızın anahtarını sayın Cumhurbaşkanı'na vermek zorunda kalacağız» dedi.

Bütün bu gelişmeler finans kapitalin Milliyetçi Cephe'den yana net bir tercih koymayan, önümüzdeki dönemde varlık ve gelişme ortamlarını sosyal demokrasinin «sosyal barış» yutturmacılarında gören bazı «akıllı» kesimlerinin bile, halkımızın ekonomik-demokratik-siyasal mücadelesi karşısında, «eh ne yapalım, Milliyetçi Cephe oluversin» icazetine yaklaşabileceklerini, hattâ yaklaşmış olduklarını düşündürebilir.

Haftanın ortasında Güvenlik Kurulu Barzani hareketi bahanesiyle, ve bazı Kürt aşiretlerinin Türkiye'ye sığınmak isteğiyle sınırları zorladıklarını ileri sürerek Mardin, Diyarbakır, Siirt ve Hakkâri'de sıkıyönetim ilânını tavsiye kararı olarak aldı. Ancak, Meclis'te, aylardan beri sıkıyönetimin devam ettiği İstanbul, Ankara, Adana, İçel'de sıkıyönetimin bir ay daha devamına 4 muhalf oya karşılık karar verilirken, bu yeni dört ilde sıkıyönetim ilânına 350 milletvekili ve senatör karşı çıktılar. Muhalif oy kullananların CHP ve AP milletvekilleri olduğu dikkati çekivordu. Ve bu durumun bir «demokrasi» gösterisi olmayıp, erken seçimlerde «iddialı» iki büyük partinin seçim ve oy kaygısından doğduğu anlaşılıyordu. Çünkü Doğu halkının sıkıyönetime olan tepkisi biliniyordu. Bu durum, şu veya bu tarihte bir erken seçimin kaçınılmaz görünüdüğünün bir başka belgesiydi.

Geçtiğimiz hafta içinde, Ecevit'in temaslarıyla, Türkiye'nin, hele gelecekteki bir CHP iktidarı altında, Almanya başta olmak üzere AET emperyalizmine kayacağı ve Türkiye finans kapitalinin AET'i ABD'ye tercih edeceği görülmeye başlarken ABD Senatosu Dış Komisyonu, Türkiye'ye yardımı kabul etti. Dışişleri Bakanı Esenbel bunun beklenen bir karar olduğunu söyledi. Karar henüz temsilciler meclisinden geçmediyse de, bir yönüyle Türkiye'nin ABD, AET emperyalistleriarasındaki tercihini etkilemeye yönelebileceği ve şimdi, bir Milliyetçı Cephe hükümetiyle birlikte, bu konuda ABD'den yana yeni gelişmelerin olabileceği unutulmamalıdır.

Geçtiğimiz haftanın olay ve gelişmeleri sayılırken, Milliyetçi Cephe'ye doğru yol alırken faşizm provalarının yoğunlaştığına dikkati çekmeden geçmeyelim. Gazetemizin birinci sayfasında daha etraflı yer alan ve özellikle sosyalistleri hedef edinen baskılara örnek olarak, Ankara'da TSİP İl Başkanı ve İl Yönetim Kurulunun iki üyesinin Devlet Güvenlik mahkemesi tarafından tutuklanması ve dört kişi hakkında daha tutuklama kararı olması, İzmir'de ikisi TSİP'li beş devrimcinin bir protesto yürüyüşü bahane edilerek tutuklanmalarını, İzmir'de Öncü gazetesinin Devlet Güvenlik mahkemesi tarafından toplattırılıp hakkında soruşturma açılmasını, çeşitli yerlerde çeşitli yayınlar hakkında açılan davaları ve bu davaların geçtiğimiz hafta olağanüstü voğunlasmasını sayabiliriz

Milliyetçi Cephe hükümetinin, kurulduğu takdirde bir parlamenter faşizm alternatifi olduğunu belirtmiştik. Şimdi bu alternatif bütün belirtileri ve iç ve dış gelişmeleriyle birlikte gündeme girmis bulunuyor. Parlamenter faşizme karşı ilericilerin. devrimcilerin. sosyalistlerin tüm demokrat güçlerin en sıkı güçbirliği ise ertelenmez görev oluyor.

Doğuda ağa zulmünün

(Baştarafı: 1. Sayfada)

Ancak ertesi günlerde bölgede silâhlı adamlar toplanmağa başladı. Köylüler jandarma karakoluna haber saldılar. Hem de üç defa. Gene de hiç bir tedbir alınmadı. Akşama doğru 300 mavzerli ve makinalı tüfekli adam köyü bastı. Silâhlar köy meydanını bir anda kana buladı. Şemsettin Özgür, Selâhattin Özgür, Ahmet Çetin ve Ekrem Çelik cansız yere düştüler. Delik deşik olmuşlardı. Latif Turan, Emin Çetin, Selahattin Turan, Ahmet Turan ve Ahmet Ziyanah ağır yaralandılar.

Köyden sadece yarım saat uzaktaki jandarma karakolu olaya, ancak bu kanlı katliam gerçekleştikten sonra müdahale etti. Sözün kısası jandarmalara kalan, ölüleri saymak, yaralıları tesbit etmek oldu.

Olayın failleri ise bulunamadı (!) 300 kişilik bir kanlı çetenin o küçücük bölgede nereye kaybolduğunu kimse anlayamadı(!)

Ağalar şimdi zulümlerini dada da artırdılar. «Bu toprakları size hükümet dağıttı, biz geri aldık. Hadi gidin şimdi başınızı hangi taşa isterseniz ona vurun. Gelsinler de geri alsınlar bakalım toprakları bizden» dediler.

Zivik köylüleri şimdilik geri bir adım atmak zorunda kaldılar. Zulmün ağırlığı onları köylerini, alınteri döktükleri toprakları şimdilik terketmek zorunda bıraktı. Diğer köyler ise mücadelelerini kurşunlara karşı taşla, sopayla savunuyorlar.

Şimdilik Mardin'in bu köylerinde durum böyle. Ancak yoksul köylülerimiz bu zulme dur demeye kararlıdır. Her yeni zulümde kararlılıkları biraz daha artmaktadır.

VAN'DA BİR YOKSUL KÖYLÜ JANDARMA TARAFINDAN ÖLDÜRÜLDÜ

Öte yandan hayvan kaçakçılığının en yaygın olduğu bölgelerden biri olan Van'ın Muradiye İlçesinin Çubuklu köyünde on koyununu köy sınırları dışına çıkardığı gerekçesiyle, köyü basan jandarmalar tarafından kendi evinde G — 3 tüfeğiyle delik deşik edildi. Ağaların hemen her gün binlerce koyunu ellerini kollarını sallayarak İran'a geçirmelerine göz yumulurken köylülerin hayvanlarını otlatmak üzere köy sınırları dışına çıkarmalarını önleyen ve hattâ bu yüzden bir köylüyü öldüren ve kızını ağır yaralayan bu zihniyet Doğu'da yoksul köylüler üstünde, emekçi halk kitleleri üzerinde süregelen şoven baskıların, bulmün en açık belirtisidir.

Sıkıyönetimin uzatılmasını desteklemek demokrasi

(Baştarafı: 1. Sayfada)

gütlenme özgürlükleri engellenen yurtseverler, devrimciler, sosyalistler, gençliğimiz bilir. Sıkıyönetimin ne olduğunu belki bu güne kadar her türlü egemen sınıf baskısını sırtında duyduğu halde bunun kimlerden hangi araçları kullanarak geldiğini göremeyen emekçi halkımız her geçen gün biraz daha öğrenmektedir. Ve nihayet sıkıyönetimin, hatta o yörelerde «gevşek yönetim»in ne olduğunu, Doğu halkımız çok iyi bilir. Jandarma, komando baskısının katmerleşmesi demek olduğunu deneylerinden çıkarıverir. Doğu'da 50 yıldır zaten doğal sıkıyönetim vardır. Doğu'daki emekçi hal küzerinde şovenist baskılar asla kalkmamıştır ki...

Geçmişte nasıl Kıbrıs olayları bahane edilip sıkıyönetim ilân edildiyse, bu defa da Barzani Kuvvetlerinin ve Kürt aşiretlerinin Türkiye'ye sığınmak istedikleri ileri sürülüp sıkıyönetimin sürdüğü illere dört Doğu ili daha katılmak istendi. İlk sıkıyönetim ilân edilirken, bunun «demokrasiyi zedelemeyeceğine» iç olaylarla ilişkisi olmadığına yemin billaâh edilmişti. Artık bu zahmetlere de katlanılmıyor, çünkü kimsenin yutmayacağı biliniyor.

Dört Doğu ilinde sıkıyönetim ilân edilmesine bu defa itiraz edenler oldu. Belli ki esas amaç, «demokrasiyi korumak falan değil», (çünkü diğer dört ilde uzamasına itiraz eden yok) Doğu illerinden seçmen kaybetmek korkusu. Çünkü Doğu halkı sıkıyönetimlerin başına neler getireceğini geçmiş deneyleriyle gayet iyi biliyorlar.

İkinci günkü yeni oylamada, Sıkıyönetimin dört ilde uzaması kabul edilirken, Doğu'da dört ilde sıkıyönetim ilânı reddedildi.

Böylece doğudaki dört ilimizde sıkıyönetim ilânına red oyu verenlerin bu işi demokrasi duygusuyla değil oy kaygusuyla yaptıkları açıkça ortaya çıktı. Kaldı ki oylama öncesinde parti liderleri ile bir toplantı yapan Irmak toplantı sonunda şayet bu dört ilde sıkıyönetim ilânı kabul edilmez ise sıkıyönetimin yerini tutabilicek tedbirler alınacağını açıklarken hem seçmen oyu hesabında olanların gönlünü ferahlatıyor, hem de ancak kanunla uygulanabilecek bir yönetimin yerine onun yerini tutabiecek tedbirler alınacağını söyleyerek bir başbakanın şahsında keyfiliğin ve kanunsuzluğun şahikasına veriyordu. Ve sınıfta estirilen terör gerçekte sıkıyönetimi artırmayacak derecededir.

Sıkıyönetimin zaten sıkıyönetimsiz sıkıyönetim altında olan dört doğu ilimizde uygulamasının önüne geçilmesi elbette olumludur. Ama bu sonuç bu parlâmenterlerin lûtfu değil Doğu'daki uyanışın bir eseridir.

Ancak bu son olay bize bir kere daha göstermiştir ki, demokrasinin gerçek sahibi ve savunucusu başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi kitlelerdir. Onlar demokrasi ve özgürlük vaadlerinin, fiiliyatla nasıl boş bir bolan olduğunu açıkça görmekte, gerçek demokrasi ve özgürlüğün kendi teşkilâtlı mücadeleleriyle kazanılacağına bir kez daha inanmaktadırlar.

Milliyetçi Cephe

(Baştaratı 1. sayfada)

nışını ve iş — ekmek — hürriyet mücadelesini bastırmak isteyeceklerdir. Onlar bugünkü bozbulanık ortamı büsbütün karartmaya çalışacaklardır.

Parlâmentolu ve parlâmentosuz tüm faşist güçler ve onların arkasındaki emperyalistler ve diğer sömürücü sınıflar, kendi karanlıkları içinde boğulup gideceklerdir. Ve bu karanlıkların ardından ve bulanık ortamların ardından güçlenecek olan gerçek tarihsel güç işçi sınıfının ve onun öncülüğündeki emekçi halk yığınlarının gücüdür.

İzmirde

(Baştarafı: 1. Sayfada)

venlik Mahkemesi, 12 Mart 1975 günü faşizmi protesto amacıyla bir yürüyüş yapan devrimcilere faşistler tarafından taşlı, sopalı dinamitli saldırılar düzenlenmesi olayı ilgili olarak faşistleri değil, aralarında Mehmet Çavuş ve Nizam Arkadaş gibi iki TSİP üyesi de bulunan 5 sosyalist öğrenciyi tutuklamıştır.

Milliyetçi Cephe Hükümeti'nin kuruluş çalışmaları sırasında İzmir'de de sosyalistler üzerinde yoğunlaştırılan bu baskılar, parlamenter faşizm tehlikesinin gerçekliğini ortaya koymaktadır. Ancak işçi sınıfımızın ve halkımızın TSİP öncülüğünde sürdürdüğü ddemokrasi, bağımsızlık, sosyalizm mücadelesi bütün baskılara rağmen sürecek...

Emperyalizmin barış güvercini

(Baştarafı : 2. Sayfada)

Artık konuyla ilgili diğer devletlerin yapacak'ları girişimleri bekleyeceğim, sorun artık çok taraflı görüşmelerle çözümlenebilecektir.» diyerek, artık inisiyatifin elinden çıktığını açıklamak zorunda kalmıştır.

Arap ülkeleri yeniden ve bu defa ilerici bir eksen etrafında birleşmiş bulunmaktadırlar. ABD emperyalizmi diplomatik bir yenilgiye uğramış, üstelik İsrail'le arası da bozulmuştur. Bu arada SSCB'nin Orta - Doğu'daki prestiji alabildiğine artmıştır. Uzak —Doğu'da ve Portekiz'de üstüste darbeler yiyen ABD emperyalizmi tam Orta Doğu'ya yerleşmey çalışırken bir tokat ta Arap halklarından yedi. Şimdi çaresiz ve eli kolu bağlı bekliyor. Emperyalizmin yardakçılarına ders olsun!..

TÖB-DER İSTANBUL ŞUBESİNE

(Baştarafı 1. sayfada)

Saldırganlar daha sonra köpek gibi uluyarak olay yerinden uzaklaştılar.

TÖB - DER Şube Başkanı Niyazi Demircan bu konuda bir açıklama yaptı ve «Faşist sermaye cephesinin kurduttuğu milliyetçi cephe hükümeti ile birlikte faşist komando saldırıları meydana gelmiştir. Ancak faşist milliyetçi cephenin ve komandoların saldırıları yurtsever öğretmenlerimizin ve halkımızın mücadele azmini yıldıramayacaktır» dedi.

Devrimci Uyanıklık ve görevlerimiz

(Baştarafı 1 nci sayfada)

güçlerin bu saldırıları karşısında onların oyunlarına gelmeyecek, onların bizi tecrit etme provokasyonuna düşmeyeceğiz. Gene bilim dışı sübjektif görüşlerle, demokratik mücadelenin önemini küçümsemek yanılgısına düşmeyeceğiz.

Bizi kitlelerden tecrit etmek isteyecek her türlü saldırı ve manevraya karşı bilinçle mukabele edeceğiz. Küçük burjuva karamsarlığına kapılmayacağımız gibi, işçi sınıfının metotları dışına heyecana ve aceleciliğe de kapılmayacağız. Gerçek ve nihai başarının, ancak işçi sınıfı başta olmak üzere, yoksul köylülüğün öğrenci gençliğimizin ve sosyalist aydınlarımızın ve tüm emekçi halkımızın örgütlü güçleriyle kazanılacağını asla gözden uzak tutmayacağız. Tüm çalışmalarımızı emperyalizme ve faşizme karşı örgütlü mücadelede yoğunlaştıracağız. Anti - emperyalist ve anti - faşist mücadelemizi mümkün olan en geniş yığınlara maledeceğiz. Faşist polis devleti, resmi ve gayrıresmi güçleriyle bizim ajitasyon propaganda imkânlarımızı kısıtlamaya çalışacaktır. Bir yandan faşist kiralık katillerin saldırıları öte yandan baskı mekanizmalarının tutuklama ve zulmü, bizi kitlelerden tecrit olmaya, demokratik mücadele mevzilerimiz terketmeye itmemelidir. Dönem, bir «ricat» taktiğini gerektirmemektedir. Sahip olduğumuz hakları ve imkânları sonuna kadar kullanmak, karşı devrim önünde direnmek görevimizdir. Çünkü biliyoruz ki, biz onların önünde geri çekildikçe onlar daha fazla yüklenecekler dir.

Gene en önemli görevlerimiz arasında, sağlam prensipler üzerine sosyalist örgütlenmeyi ve sosyalist birliği inşa etmektir, İşçi sınıfımızın ve tüm halkımızın örgütlenmesini hızlandırmaktır. Demokratik güçbirliğini gerçekleştirmek doğrultusundaki çabalardan vazgeçmemektir. Devrimci dayanışma ve kardeşliği geliştirmektir.

Güçlerimizi sosyalist ve demokratik olmak üzere iki ayrı platformda birleştirmek, hakim sınıflar önündeki zaaflarımızı gidermek, gediklerimizi kapamak en önemli görevlerimiz arasındadır. Örgütlü ve disiplinli mücadeleye, devrimci kardeşlik ve dayanışmaya kapalı, sekter ve dar görüşlü tutumlardan kesinlikle kaçınmak zorunludur. Öte yandan demokratik ittifakı ve güçbirliğini mümkün olduğu kadar geliştirmek gene gündemimizdeki önemli görevler arasındadır.

Tekrar tekrar bilmeliyiz ki kitleden kopuk örgütlenme ve disiplin zaafı içinde olan hiçbir mücadele geçici başarılar bile kazanamaz. İşçi sınıfı sosyalizmi tüm çalışmalarını tüm mücadelelerini kitlelerle birlikte sürdürür İşçi sınıfı sosyalizmi örgütlü olarak kitlelerin içinde ve kitlelerin önündedir Kitleden kopuk öncülük olamaz Öncülük ise şu veya bu çevrenin sübjektif istekleriyle değil işçi sınıfının öncü müfrezesiyle bilimli bilinçli kararlı azimli ve örgütlü gücüyle gerçekleşir

Zorbaların ve zalimlerin gücü halkımızın bugün aktüel önem taşıyan İş — Ekmek ve Hürriyet Mücadelesini; ve onu içeren asıl mücadelemizi yani Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesini yani işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın iktidar mücadelesi'ni önlemeye yetmeyecektir

Referandum uygulamaları işçi sınıfımızın devrimci seçiminin göstergesidir

DİSK Sendikaları katıldıkları bütün referandumları kazandı

kitle

İşçi Sınıfımızın referandum hakkı için mücadelesi, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin referandum kampanyası ve müca randum hakkı için mücadelesiyle, fiili zafere erişti. İşçi sınıfımızın mücadelesi, sendika seçimini, hakim sınıfların iradesinden koparak alıyor ve kendi iradesine bağlıyor. Artık, işçilerin hangi sendikaya üye olduğunu tayini, hakim sınıfların iradesi altında işleyen Bölge Çalışma Müdürlüklerinin ve sarı sendikaların sahte üye fişlerinden yapılmıyor. Artık işçiler, hangi sendikanın üyesi olduklarını kendi serbest iradeleri olan, gizli oy açık sayım «referandum» uygulamaları ile ortaya koyuyorlar. Ve işçi sınıfımızın tercihi oluk oluk, hakim sınıfların tutsak ettiği sarı sendika şebekelerinden, ilerici, devrimci sendika saflarına akıyor. İşçi sınıfımız bileğinin gücüyle kazandığı referandum uygulamalarından «referandumun yasasının gerçekleşmesin doğrue bilinçle yürüyor.

Şimdiye kadar yapılan referandum uygulamalarında işçi sınıflarımızın, serbest iradesi onun bilinçli, onurlu, devrimci seçiminin göstergesidir. Bugüne kadar 15 referandum uygulaması yapılmış ve bu uygulamalarda Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, (DİSK) taraf olarak katıldığı 8 oylamanın 8ini de kazanmıştır.

Beko Teknik

Beko Teknik ilk referandum uygulaması, Beko Teknik fabrikasında DİSK'e bağlı Maden İş Sendikası ile TÜRK İş'e bağlı Cevher İş Sendikası arasında yapılmıştır. Bu oylamayı Maden İş oy birliği ile kazanmış, Cevher İş ise oylamaya katılmamıştır.

Kartal Kaplama

Kartal Kaplama — Yapılan referanduma DİSK'e bağlı ASİS ve TÜRK İş'e bağlı Ağaç İş sendikası katılmışlar 44 işçinin 43'ü ASİS Sendikasını seçmiştir.

Carlton Oteli

Carlton Oteli — Referanduma DİSK'e bağlı Turizm İş ve TÜRK İş'e bağlı Oleyis Sendikası katılmışlar ve 144 işçinin 84'ü Turizm İş'i 38'i Oleyisi seçmiştir.

Ünilever

Ünilever — Referandum oyla ve TÜRK İş'e bağlı Tek Gıda İş Sendikası katılmışlar ve 744 Ünilever işçisinin 420'i Gıda İş'i, 315'i Tek Gıdasına DİSK'e bağlı Gıda İş da İş Sendikasını seçmiştir.

Sedef Düğme

Sedef Düğme — Referanduma, TÜRK İŞ bağlı kauçuk Sendikası ile Bağımsız İdeal Lastik İş Sendikası katılmışlar ve Kauçuk İş oy birliğiyle kazanmıştır.

Presiz Metal

Presiz Metal — Referanduma, DİSK'e bağlı Maden İş ve TÜRK İŞ'e bağlı Metal İş Sendikası katılmışlar. Maden İş Sendikası 291 oy, Metal İş Sendikası ise 2 oy almıştır.

Erenköy Verem Savaş Dispanseri

Erenköy Verem Savaş Dispanseri — Referanduma TÜRK İŞ'e bağlı Sağlık İş ve bağımsız Devrimci Sağlık İş Sendikası katılmış ve 200 işçinin 200'de Devrimci Sağlık İş Sendikasını seçmiştir.

Teknik Kimya

Gebze Teknik Kimya — Referanduma, DİSK'e bağlı Kimya İş ve bağımsız Türpek İş katılmış ve Kimya İş 35 oy Türpek İş ise hiç oy alamamıştır.

MKE

MKE — Makine Kimya Endüstrisi'ne ait 9 işyerinde yapılan referanduma Türk Metal İş ve Yeni Metal İş Sendikası katılmış, 5 işyerinde Türk Metal İş, 4 işyerinde ise Yeni Metal İş Sendikası kazanmıştır.

Et Balık Kurumu

Et Balık Kurumu — Et Balık Kurumu Genel Müdürlüğü'ne bağlı çeşitli şehirlerde bulunan işyerlerinde yapılan referanduma Besin İş ve TÜRK İŞ'e bağlı Tek Gıda İş Sendikası katılmışlar, oylamaları Besin İş kazanmıştır.

İmar İskan Bakanlığı

İmar İskan Bakanlığı — Bakanlığa bağlı 9 işyerinde yapılan referanduma, Tez Büro İş, Tek Bank İş katılmışlar ve oylamaları Tez Büro İş kazanmıştır.

Yapılan bu 12 oylama işçilerin serbest irade beyanları ile yapılmıştır. Bu referandum oylamaları dışında Adana ve Mersin'de yapılan 3 oylama daha vardır. Ve bu oylamalar işçilerin hakim önünde açık irade beyanlarıyla, yapılmıştır ve sahte referandum görünümündedir.

Bu üç oylamada:

Mersin Tüdaş Konserve

Mersin Tüdaş Konserve — Referanduma, DİSK'e bağlı Gıda İş Sendikası, TÜRK İŞ'e bağlı Tek Gıda İş Sendikası katılmış ve 98 oyun 98'ini de Gıda İş Sendikası almıştır.

Adana Tekstil Fabrikaları

Adana Tekstil Fabrikaları — Adana'da 6 tekstil fabrikasında yapılan referanduma, bağımsız Tekstil Sendikası (referandum sırasında DİSK'e katılmamıştı) ile TÜRK İŞ'e bağlı Teksif Sendikası katılmıştır. 6 işyerinden 5'ini Teksif Sendikası, 1'ini Tekstil Sendikası kazanmıştır.

Adana İnşaat

Adana İnşaat — Adana'da özel bir inşaat işyerinde yapılan referanduma Teknik Yapı İş ve Yapı İş Sendikası katılmışlar, Teknik Yapı İş 24 oy alarak kazanmıştır.

Yapılan bu referandumların dışında önümüzdeki günlerde Adana'da Planlama Müdürlüğünde ve Bursa'da Tofaş, Renault, Mako, Robert Boch ve SKT'de de referandum yapılacaktır.

İŞÇİ SINIFIMIZ REFERANDUM HAKKINI SÖKE SÖKE ALMIŞTIR. BU HAKKIN YASALARA GEÇMESİ NE KADAR, MÜCADELEMİZ SÜRECEKTİR.

Ankara'da güçbirliği

TSİP'nin çağrısıyla aralarında sendika ve derneklerin bulunduğu 13 demokratik kuruluş, gitgide yoğunlaşan ve tüm demokrat devrimci güçleri hedef alan baskı, tutuklama ve saldırılar karşısında birlikte davranabilmek üzere toplanmıştır. Toplantıda egemen sınıflar tarafından halkımıza ve halktan yana tüm devrimci, demokratik kuruluşlara yöneltilen baskılar ve bunlara karşı yapılabilecek işlerin üzerinde durulmuş, önerileri geliştirme ve somut hedefler çerçevesinde ortak bir kampanya yürütmek üzere yeniden toplanmaya ve bu toplantıda «Ortak yürütme» komitesinin oluşturulmasına, katılmamış olan kuruluşlara da durumun bildirilmesine karar verilmiştir.

Bu toplantıya şu kuruluşlar katılmışlardır:

TBP Gençlik Kolları Ankara İl Örgütü, ASİS, KÖY YSE — İŞ Sendikası, Halkçı Devrimci Gençlik Örgütü, BİL—DER, TAR—DER, TIP—DER, GAZİ—DER, İncirli H.Y. Derneği, Seyranbağla H.K.G. Derneği Altındağ HK.G. Derneği, Altındağ Halkevi, FEN—DER, Erkek Teknik—Derneği.

Gaziantep

(Baştarafı 1. sayfada)

Mitingde ilk konuşmayı yapan Antep TSİP İl Başkanı Hayrettin Karataşlı, Emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı iş, ekmek ve hürriyet mücadelesinin Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinin işçi sınıfı öncülüğünde devam edeceğini belirtti.

Gaziantep DKD yöneticilerinden Enver Kurt, anti - emperyalist ve anti - faşist mücadelenin özelliklerine ve bu mücadelede işçi sınıfı öncülüğüne değindi.

Konuşmacılardan Hasan Yıldız, hiç bir baskının devrimci mücadeleyi durduramayacağını dile getirdi.

TSİP İçel İl Başkanı Hüseyin Gürcan, emekçilerimizin işçi sınıfı öncülüğünde emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı vermekte olduğu Bağımsızlık - demokrasi - ve sosyalizm mücadelesinin zafere dek süreceğine değinerek, bu mücadelenin nitelikleri üzerinde durdu. En son olarak konuşan genel sekreter Yalçın Yusufoğlu, özellikle pahalılık ve işsizlik üzerinde durdu. Pahalılık ve işsizliğe neden olanların emperyalistler ve ortakları olduğunu bildirerek, yabancı ve yerli sömürücülerin işte bu sömürü düzenini sürdürmek, halkımızın açlığı ve sefaleti üzerinde sefa sürmek için faşizme başvurduğunu, bu nedenle sömürü ve zulmün tüz kardeş olduğunu, uygulanmacılarına da egemen sömürücü güçler ve onların gizli — açık uşakları ve örgütleri, baskı araçları olduğunu belirtti. Emperyalizmin ve faşizmin soyut kavramlar olmadığını belirten konuşmacı, bunların sınıf temelini açıklayarak, faşizme karşı verilen ve verilecek mücadelenin, sınıf mücadelesi olduğunu söyledi ve bu mücadelenin öncüsünün de işçi sınıfı olduğunu vurgulayarak temel İttifak olan İşçi — Köylü ittifakı üzerinde durdu.

Hükümet Kurmaya hazırlanan Milliyetçi Cephenin içyüzünü ve parlamenter faşizmin tırmanışını anlatan TSİP genel sekreteri, MC'nin sömürü cephesi olduğunu buna karşılık Halk Cephesinin İşçi — köylü ittifakına dayanan emek cephesi olduğunu belirterek «tüm sosyalist güçlerin sağlam temeller üzerinden birliğinden ve demokratik güçlerin de bir birliğinden yanayız. Bu güçbirliği gelecekteki Halk Cephesinin temellerini atacaktır. Fakat faşizme ve onların arkasındaki güçlere karşı mücadele ancak halkın tüm emekçilerin örgütlü ve sağlam güçleriyle Başarıya ulaşabilir.» diyerek, örgütlenmenin ve örgütlü mücadelenin önemi üzerinde durdu. Günümüzün en acil görevinin işçi sınıfının yoksul köylülüğün devrimci gençliğin ve sosyalist aydınların örgütlenmesi olduğunu söyleyen konuşmacı, anti-emperyalist, anti-faşist mücadelenin birinci şartının ve Halk Cephesinin de ön şartının da İşçi Sınıfının Politik Partisi olduğunu belirtti.

Konuşmacı son olarak Halkımızın güncel İş - Ekmek - Hürriyet Mücadelesinin Bağımsızlık - Demokrasi ve sosyalizm mücadelemizin bir parçası olduğunu bu mücadelenin İşçi Sınıfı ve onun taşıdığı sosyalizm bayrağı öncülüğünde Demokratik Halk İktidarı gerçekleşip, sonra da sosyalizm kuruluncaya kadar devam edeceğini belirtti. Tüm halkların biricik kurtuluş yolunun sosyalizm olduğunu vurgulayan Yusufoğlu örgütsüz ve Partisiz mücadele verilemeyeceğini, halk güçlerinin örgütlenmesinin işçi sınıfının siyasi örgütlenmesinden geçtiğini tekrarlayarak, bağımsızlık — demokrasi ve Sosyalizm mücadelesinin mutlaka başarıya ulaşacağını tekrarladı.

Konuşmalardan sonra miting topluluğu yürüyüşe geçti. Binlerce kişinin katıldığı yürüyüş Gaziantep'in ilk kurtuluşçu şehirlerini temsil eden heykelin önünde içilen «Bağımsızlık — Demokrasi ve Sosyalizm» andı ve Türkiye — Dünya halklarının şehitlerine saygı duruşuyla sona erdi.

AYDIN MİTİNGİ

23 Mart Pazar günü Aydın'da da, iş, ekmek, hürriyet mitingi düzenlendi. Mitinge civar ilçelerden gelenlerde oldu. Faşist komandolar mitingi provoke etmek istediler. Miting süresince, sürekli olarak bağırıp çağırdılar. Ancak partililerin bu provokasyonu boşa çıkarmalarıyla sona erdi.

Gelecek işçi sınıfınındır

PETRO KİMYA SENDİKASI DA DİSK'E KATILACAK

Her geçen gün DİSK'e katılan veya katılma kararı alan sendikalara bir yenisi eklenmektedir. Son olarakta Petro Kimya Sendikası'nda da DİSK'e katılma kararı ağırlık kazanmaktadır. Edinilen bilgiye göre, Petro Kimya Sendikası'nın yapacağı Kocaeli Şube kongresinde bu konu görüşülecektir.

Bilindiği gibi Kocaeli Şubesi, Petro Kimya Sendikasının en büyük şubesidir. Yapılacak kongrede DİSK'e katılma karar altına alınacak, olursa bu katılma eğilimi genel kurula öneri olarak götürülecektir.

PETROL İŞÇİLERİNİN GREVİ ZAFERLE SONA ERDİ

Disk'e bağlı Kimya İş Sendikasının Amerikalılara ait Hazre - Silvan petrol kuyusundaki grev başarılı bir toplu sözleşme imzalanmasıyla sona ermiştir. Toplu sözleşme görüşmelerinde işverenin anlaşmaya yanaşmaması üzerine başlayan grev, on gün gibi kısa bir zaman sürmüş ve işveren dizege tirilmiştir.

İki yıl için imzalanan toplu sözleşme ile işçi kardeşlerimiz, birinci ve ikici yıl yövmiyelere 30 lira ücret zammı, yılda ... maaş ikramiye, 1 yıllık işçiye 45 gün kıdem tazminatı, ve da 200 lira aile zammı, yılda 1000 lira yakacak yardımı ve diğer sosyal hakları almışlardır. Ayrıca fazla mesailer birinci yıl yüzde 75, ikinci yıl yüzde 100 zamlı ödenecektir.

HAKİM SINIFLARIN BASKISI TARIM İŞÇİLERİNİN ÜZERİNE YAĞIYOR

Sendikalaşmaya çalışan Sökeli tarım işçilerine ve onların sendikalarına karşı hakim sınıfların polisi, jandarması ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri baskı ve zulüm yağdırmaktadır. Sökeli tarım işçilerinin üye oldukları Toprak İş yöneticileri İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından TCK 141/1 maddesine muhalefetten dolayı tutuklanmışlardır.

Northern işçilerinin mücadelesi sürüyor

Sendika seçme özgürlükleri engellendiği için bir aydan fazla bir zamandır direnen Northern işçilerinin, mücadelesi gittikçe gelişmekte ve başarı ile sürmektedir.

Ümraniye'deki fabrikada, süren direnişe son olarak Gayrettepe'deki Montaj Bölümünün idare bürolarında çalışan işçiler de katılmışlardır.

Northern Montaj Bölümü işçileri, direniş sona erinceye kadar idare bürolarını işgal etmişler, ve işgal ettikleri bürolarda sendikasız olarak çalışan işçileri dışarı çıkarmışlardır.

Northern Montaj Bölümü işçilerinin de direnişe katılması üzerine işçiler, «Mücadelemizde şimdi daha güçlüyüz. Montaj bölümündeki arkadaşlar, işçilerin mücadelesinin bir bütün olduğunun örneğini verdiler. Bu bize şevk ve azim verdi. Artık ok yaydan çıkmıştır. Ya kendi sendikamızı seçeriz. Ya da direniş sürer. Bize yapılan baskıları kaldıracak olan südürdüğümüz direniştir.» demişlerdir.

Ayrıca, Northern Elektrik işçilerinin direnişine diğer işyerlerinde çalışan işçi kardeşlerimizde bir kampanya ile destek olmaktadır. Bu kampanyaya Philips, Grundig, Veega, Bufer, Beldesan ve Kavel işçileri katılmaktadır.

SUNJÜT İŞÇİLERİ GREV BAYRAĞINI AÇTILAR

Levent'te bulunan Sunjüt İplik Fabrikasında çalışan 100 işçi kardeşimiz işverenin toplu sözleşme görüşmelerinde hiçbir hak vermeye yaşanmaması üzerine en güçlü silâhları olan grev bayrağını fabrika kapısı önünde açmışlardır.

DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası üyesi bulunan Sunjüt fabrikası işçileri, «grevi mutlaka başarı ile sonuçlandıracağız. Çünkü bu mücadele ekmek mücadelesidir. Bu mücadele çoluğumuzun, çocuğumuzun rızkının mücadelesidir. Bu mücadele bizim onurlu hak mücadelemizdir.» demişlerdir.

Sosyalistler

(Baştarafı 1. sayfada)

Mahkemesi soruşturma açtı. Öte yandan da bu anti demokratik baskılara paralel olarak, faşist komandolar çeşitli okullarda, yurtlarda önceden plânlandığı çok belli olan biçimde faaliyetlerini sürdürüyorlar.

Geçtiğimiz hafta içinde başta Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olmak üzere, sosyalistler ve demokratik güçler üzerindeki baskılar iyice yoğunlaştı. Milliyetçi Cephe'nin hazırladığı, parlamenter faşizmin provaları yapılıyor.

Bu baskılar karşısında, defalarca tekrarlanan demokratik güçlerin birliği ve dayanışması bir kere bir kere daha gündemdedir. Baskı ve terörle susturulmaya çalışılan sosyalistler, devrimciler yalnız bırakılamaz. Bir partinin bir il teşkilâtı üyelerinin sorgusuz sualsiz tutuklanması anti — demokratik, faşizan bir baskı sonucu egemen sınıf baskısı değilse nedir? Demokrasiye yönelmiş bir davranış değilse nedir?

Bütün demokratik güçler, kişiler, sosyalistlere, devrimcilere yönelen baskılar karşısında sımsıkı kenetlenmeli, güçlerini birliklerinden almalıdırlar. KİTLE bu anti demokratik baskıları, bu faşizm provalarını şiddetle protesto eder.

İzmir Ticaret işçileri, «Mücadelemiz devam edecektir»

DİSK'e bağlı Basın Sendikası'nın İzmir'de sürdürdüğü İzmir Ticaret Matbaası grevini, greve katılan 150 işçi kararlı ve inançlı olarak sürdürüyorlar. 200 gününü dolduran İzmir Ticaret Matbaası grevinde işçiler, patronların azgın saldırısı karşısında şöyle sesleniyor: «Patron düzeninde toplu iş sözleşmeleri tek başına kurtuluşumuz olamıyacaktır. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesi siyasi mücadele ile bütünleştiği zaman biz gerçek kurtuluş yolunda ilerleyeceğiz.» «Tüm işçi sınıfı sosyalistlerini örgütlenmeye ve, iş, ekmek, hürriyet mücadelesine çağırıyoruz.»

SAĞLIK İŞÇİLERİ BASKILARI PROTESTO EDİYORLAR

Trabzon Numüne Hastahanesi'nde çalışan sağlık işçileri, 657 Sayılı Devlet Personel Kanununa göre memur sayıldıkları halde kendilerinin Cumartesi ve Pazar izinlerinin kullanılmasına başhekim tarafından izin verilmemektedir. Hastahanede çalışan diğer bütün personel Cumartesi, Pazar izinlerini kullandıkları halde sağlık işçilerinin bu hakları bizzat başhekim tarafından keyfi bir uygulama ile engellenmekte ve çalışanlara anti demokratik baskılar yapılmaktadır.

Trabzon Numüne Hastahanesi'nde çalışan 250 hastabakıcı, haklarını aramak ve bu duruma bir son vermek için yaptıkları toplantıda, başhekime, «Cumartesi ve Pazar izinlerinin kanuni hakları olduğunu» hatırlatmışlar ve «uygulamanın derhal kaldırılmasını» istemişlerdir. İşçilerin bu haklı isteklerine ise başhekim, «kanu size bu hakkı vermiş ama ben vermiyorum. İşine gelmeyen çeker gider» diye cevaplamıştır.

İşçiler bir gün Sarı Tabutu da yakacaklardır

İzmir'de, tekstil işkolunda çalışan onbinlerce işçi kardeşimiz bir miting yaparak, işverenelrin, işçileri aç bırakma silâhı olan lokavt uygulamalarını protesto etmişlerdir.

Tekstil işçilerinin yaptığı yürüyüş ve mitinge çeşitli sendikalara üye binlerce işçi katılmış, işverenlerin lokavt tehdidi altında olan kardeşlerimizi desteklemişlerdir. Yürüyüşte onbinlerce işçi «işverenlerin lokavtını yeneceğiz», «ekmek, barış ve özgürlük» gibi pankartlar taşımışlar ve sloganlar atmışlardır. Daha sonra işçiler, taşıdıkları ve üzerinde lokavt yazan siyah bir tabudu yakarak denize atmışlardır.

Bu mitingle, işverenlerin lovakt uygulamalarını protesto eden, Teksif Sendikası üyesi işçi kardeşlerimizle bir şeyi beraberce hatırlamanın yararı vardır:

İşverenlerin, bizleri «aç bırakma hakkı olan» lokavt uygulamaları gökten zenbille inmedi. İşverenler, işçi sınıfımızın gittikçe güçlenen mücadelesi karşısında çaresiz kaldılar, acizleştiler. İşçi sınıfı işverenler bizim Anayasal hakkımız olan, güçlü silâhımız GREV'in karşısına LOKAVT'ı çıkardılar. Anayasal bir hak olmayan lokavtın gerçekleşmesi için de kendi iktidarları yanında, gerçek işçi temsilcisi olmayan sendikaların desteğini de sağladılar. Ve onlara Meclis kürsülerinden lokavtın gerçekleşmesini savunuşunu yaptırdılar.

İşte bir gün, ama mutlaka, işçi sınıfımız şimdi içinde yaşadığı bu ihanetin hesabını onlardan soracaktır. Ve ortalıkta yabancı pehlivan gibi dolaşan, ve işçi sınıfımız yerine işverenlerin çıkardıklarını savunan, Amerika yetiştirmesi sendikacıları bir gün siyah tabudu yakar gibi, tabutlayacak ve o sarı tabudu denize atacaktır.